

Sogndal kommune

Bli med på laget

Økonomiplan 2016 - 2019

med årsbudsjett 2016

Innhold

- Innleiing og samandrag
- 10 på topp
- Nasjonale rammevilkår
- Økonomisk status og utfordringar
- Analyse og utfordringar
- Politiske resultatmål
- Driftsbudsjett
- Investeringar

Vedteken av kommunestyret 10.12. 2015

Visjon og verdier.

Vår visjon er **fleire innbyggjarar og auka trivsel i Sogndal.**

Det er gjennom ei årrekkje utvikla ein Sogndalsmodell som legg ramma for kommunen som samfunn og som organisasjon. Sentralt i Sogndalsmodellen er verdien **«gjennom samarbeid får vi ting til»**. Vi kommuniserer dette gjennom kortforma **«bli med på laget»!**

Innhald

1	Innleiing og samandrag	1
2	Økonomisk status og utfordringar	4
2.1	Nasjonale rammevilkår	4
2.2	Økonomisk status og utfordringar	6
3	Driftsbudsjett hovudtal	10
4	Driftsbudsjett og resultatmål for tenestene	15
4.1	Felles	16
4.1.1	Politisk styring og kontroll	16
4.1.2	Administrasjon	17
4.1.3	Forvaltning, drift og vedlikehald	21
4.1.4	Andre fellesområde	22
4.1.5	Kyrkjeleg fellesråd og andre trussamfunn	24
4.2	Oppvekst	25
4.2.1	Helsestasjon	25
4.2.2	Barnevern	26
4.2.3	Aktivitetstilbod barn og unge	28
4.2.4	Barnehage	29
4.2.5	Grunnskule og SFO	31
4.2.6	Pedagogisk psykologisk rådgjevingsteneste (PPT)	34
4.2.7	Kultur	35
4.3	Helse, omsorg og velferd	37
4.3.1	Førebyggjande helsearbeid, diagnose og behandling	38
4.3.1	Aktivisering og støttetjenester	40
4.3.2	Pleie og omsorg – heimetjenester	42
4.3.2	Pleie og omsorg – institusjon	44
4.3.3	Kvalifisering, integrering og arbeid	45
4.4	Tekniske tenester	49
4.4.1	Plan- og byggesakshandsaming	49
4.4.2	Kart og oppmåling	50
4.4.3	Brann og redning	51
4.4.4	Næringsverksemd	52
4.4.5	Samferdsle	54
4.4.6	Parkar og friområde	56
4.4.7	Vatn, avløp og renovasjon	56
5	Investeringar	58

6	Økonomiske oversiktar	66
6.1	Hovudoversikt drift.....	66
6.2	Budsjettskjema 1A.....	67
6.3	Budsjettskjema 1B.....	67
6.4	Hovudoversikt investering	68
6.5	Budsjettskjema 2A.....	69
6.6	Budsjettskjema 2B.....	70
6.7	Sjølvkostskjema	71

Vedlegg: Prisar på kommunale tenester.

1 Innleiing og samandrag

Grunnlaget for økonomiplanen er samfunnsdelen av kommuneplanen.

Kommuneplanen trekk opp visjon og verdiar for kommunen og rammer for kommunen som organisasjon. Kommunestyret legg vekt på å halde oppe eit endrings- og utviklingsarbeid i kommunen. For kommunen som organisasjon vert det lagt vekt på å vere endringsvillig og endringsdyktig, slik at vi er i forkant av utviklinga. Det inneber at:

- tenestene vi yter, skal best mogleg vere tilpassa brukarane sine behov
- administrasjon og drift skal vere effektiv, slik at ressursar vert frigjort til utviklingsarbeid
- kommunen skal ha ein sunn økonomi og halde oppe eit økonomisk handlingsrom
- vi skal vere opne og lyttande, demokratiske og avgjersleeffektive
- vi skal ha eit arbeidsmiljø prega av ansvar, respekt og omtanke.

Miljø og klimaomsyn er ein grunnleggjande premiss for kommunal verksemd og i utviklingsarbeidet til kommunen. Kommunestyret legg særleg vekt på å styrkje Sogndal sentrum som regionsenter, og ønskjer å gjennomføre fleire utviklingstiltak for å oppnå dette.

Dei 10 høgast prioriterte utviklingsområda for Sogndal kommune i planperioden er følgjande:

- Vi skal følgje opp samhandlingsreforma ved å byggje ut Sogndal helse- og omsorgssenter innan 2018 og gje tilbod om pleie- og omsorg til utskrivingsklare pasientar innan rus og psykiatri frå 2017.
- Vi skal satse på Hodlekve-området og legge til rette for auka overnattingskapasitet og vidareutvikling av idretten og friluftslivet sin bruk av området.
- Vi skal gjere strandsona i Sogndal sentrum tilgjengeleg for allmenta ved å byggje ut fjordstien frå Rusebakken til ny Loftesnesbru.
- Det er god utvikling av næringsarbeidet i heile kommunen, og vi vil gjennom samarbeid med aktørane støtte opp under vidareutviklinga av dette. Vi skal saman med Statsbygg, Sogn og Fjordane fylkeskommune, Høgskulen i Sogn og Fjordane, Sogndal fotball og private verksemdar på Fosshaugane Campus lage og følgje opp ein utviklingsplan slik at dette området framleis står fram som eit sterkt nasjonalt innovasjonsmiljø.

- Vi skal arbeide vidare med Sogndalspakka for å betre tilhøva for gåande og syklende og generell trafikkavvikling gjennom sentrum. Vi skal vidare arbeide aktivt for tunnel Hagalandet – Museet.
- Vi skal i 2016 kartlegge behov for barnehageutbygging, og førebu utbygging av ny barnehage i sentrum, inkludert avgjere lokalisering.
- Vi vil bruke naudsynte verkemiddel som føringar på reguleringsplanar, tilgang på utbyggingsareal og utbyggingsplanar, for å få nok bustader i alle deler av kommunen. Vi skal delta i Husbanken sitt bustadsosiale program og gjennomføre alle tiltak i tiltaksplanen.
- Vi skal i samarbeid med frivillige organisasjonar og grunneigarar satse på nyskapande friluftsliv i samsvar med arealdelen av kommuneplanen og ruste opp kaihuset som ein samlingsplass for friluftslivmiljøet i Sogn.
- Vi skal inngå intensjonsavtalar om ny kommunestruktur med dei kommunane i Sogn som ønskjer det.
- Vi skal ta i bruk kvalitetssystemet for alle tenester i kommunen og vi skal gjennomgå IKT- område og vedta ein IKT-strategi.

Utviklingsområda er ei oppfølging av samfunnsdelen av kommuneplanen, og vil verte prioritert av formannskapet, administrasjonen og for bruken av utviklingsmidlar i planperioden. Kommunestyret vil bli orientert om arbeidet knytt til desse 10 høgast prioriterte områda.

Investeringsramma i planperioden er på om lag 353,8 mill eks. mva. Det er i 2016 - 2019 sett av 238 mill. kroner (eks. mva.) til utbygginga av SHOS, der 102 mill. kroner vert finansiert med statlege løyvingar. Med ei så omfattande investering må investeringsnivået på andre område vere moderate. Andre investeringar vert finansiert innafor sjølvkost, ved overføring frå drifta, eller ved reduserte driftskostnader eller auka driftsinntekter som finansierer kapitalkostnadene ved utbygginga. Det er sett av 27 mill. kroner til utbygging av bustader finansiert med overføringar frå flyktningfondet og 44 mill. kroner (eks mva.) til tiltak innan vassforsyning og avlaup.

Investeringsnivået i planperioden vil auke kapitalkostnadene for kommunen monaleg. Driftsnivået og inntektsmoglegheitene til kommunen må tilpassast dette. I høve økonomiplan 2015-2018 er utbygging av barnehage i sentrum utsett og overføringane frå drift til investeringar er redusert. Inntektene frå eigedomsskatt er auke ved nytaksering av bustader som ikkje får formuesgrunnlag frå skatteetaten. Det vert i 2016 gjennomført tiltak innan PU-tenestene med ei samla innsparing på

2,5 mill. kroner i året. Det vert på ein del andre område gjennomført mindre budsjettkutt for å få balanse i driftsøkonomien. Nokre område har fått auka løyvingar i 2016.

Dette gjeld omsorgstenestene, helsestasjon, legetenesta, økonomisk sosialhjelp og gjeldsrådgjeving, bygningsvedlikehald og utarbeiding av nytt kartgrunnlag.

Innhaldet i styringssystemet i Sogndal kommune går fram av årshjulet til kommunen, vedteke i kommunestyret. Styringssystemet byggjer på følgjande element:

- Kommuneplanen trekk opp visjon, verdiar og overordna strategiar for kommunen som samfunn og som organisasjon. Samfunnsdelen av kommuneplanen vart vedteken i oktober 2010.
- Økonomiplanen er det viktigaste styringsdokumentet i Sogndal kommune. Dei 10 viktigaste arbeidsområda i planperioden vert presentert i kapittel 1. Den inneheld dei forventningane kommunestyret har til administrasjonen, uttrykt gjennom konkrete resultatmål for dei kommunale tenestene. Dei politiske resultatmåla er sortert etter: økonomi, brukarar, medarbeidarar og samfunnsutvikling. Vi nyttar brukarundersøkingar og medarbeidarkartlegging for å skaffe oss informasjon frå brukarane og medarbeidarane som grunnlag for utvikling av tenestene og arbeidsmiljøet, og for vurdering av måloppnåing. Tal frå Kostra vert nytta for å vise utvikling i ressursbruk innafor ulike tenesteområde.
- Årsmeldinga vert nytta til å analysere ressursbruk, tenestekvalitet og måloppnåing.
- Dersom det vert lagd fram temaplanar, skal dei økonomiske disposisjonane takast stilling til i påfølgjande økonomiplanar.

2 Økonomisk status og utfordringar

2.1 Nasjonale rammevilkår

Målet med inntektssystemet er at alle kommunane skal kunne gje eit likeverdig tenestetilbod til innbyggjarane. For å oppnå dette vert det i rammetilskotet teke omsyn til ulike kostnadsstrukturar i kommunane (utgiftsutjamning) og til ulikt nivå på skatteinntektene (inntektsutjamning). Det vert ikkje teke omsyn til andre kommunale inntekter. Inntektssystemet for kommunane er uendra i 2016, med eit unnatak. I 2015 var innslagspunktet for veksttilskot 1,6% gjennomsnittleg vekst dei siste 3 åra. Denne grensa er for 2016 redusert til 1,5%. Forslag til nytt inntektssystem vil bli send på høyring i 2015.

Statsbudsjettet for 2016 vart lagt fram 8. oktober 2016. Den reelle veksten i frie inntekter (rammetilskot og skatt) for primærkommunane frå 2015 til 2016 er vurdert til 4,2 mrd som gir ein vekst på 1,6%. Dette er rekna frå forventa rekneskap 2015.

Den nominelle veksten i frie inntekter for landet er 4,3%. For kommunane i Sogn og Fjordane er den nominelle veksten i frie inntekter i snitt på 3,8%. Kun to av kommunane i fylket ligg over landsgjennomsnittet medan Sogndal kommune ligg på landsgjennomsnittet med 4,3%. For 2015 fekk Sogndal veksttilskot på 2,14 mill. som følgje av at kommunen hadde hatt ein gjennomsnittleg folketalsvekst dei siste tre åra på over 1,6%. For 2016 er terskelen for veksttilskot senka frå 1,6 til 1,5%. Sogndal var like under denne grensa og vil såleis ikkje få veksttilskot i 2016.

Tiltak som er rekna med i veksten i frie inntekter er:

- Endringar i folketal og alderssamansetjing, 1,7 mrd.
- Endringar i inntektssystemet
- Endringar i regionalpolitiske tiltak
- Endringar i tildelt skjøn
- Endra kriteriedata
- Endringar på skatt (skattedel og inntektsutjamning)
- Auka pensjonsutgifter, 800 mill.
- Styrking av rusomsorg, 400 mill.
- Styrking av helsestasjons- og skulehelsetenesta, 200 mill.
- Heilårsverknad av meir fleksibelt barnehageopptak, 400 mill.

Andre tiltak som må dekkast av frie inntekter:

- Frå 1. januar 2016 har kommunane plikt til yte augnebliskeleg hjelp døgnopphald for pasientar med somatiske sjukdomar, 1206,6 mill.
- Informasjons- og rekrutteringsarbeid på barnehagefeltet for å auke barnehagedeltakinga for barn med for eksempel minoritetsspråkleg bakgrunn, 10 mill.

- Likeverdig behandling av kommunale og ikkje kommunale barnehagar, 180 mill.
- Auka kompetanse og kvalitet i barnehagane, 160 mill.
- Ny naturfagtime 5-7 trinn, 77,6 mill.
- Ressurskrevjande tenester: Innslagspunktet aukar med 10 000 kr til 1081 000. Kompensasjonsgrad er uendra med 80%. 1,2 mrd.

Øyremerka midlar og tilskot som ikkje ligg inne i rammetilskotet:

- Investeringsstilskot til bygging og fornying av 2500 heildøgns omsorgsplassar i sjukeheim og omsorgsbustader, 4,1mrd.
- Utviding av dagtilbod til demente og tilrettelegging for 1 200 nye plassar i 2016. Tilbodet skal utvidast fram mot år 2020. (Lovfesta frå 1.01.2020), 71,3 mill.
- 150 nye psykologiårsverk. Regjeringa har varsla at dei vil innføre lovkrav om psykologikompetanse i kommunane frå 2020. Tilskot kr 300 000 per psykologiårsverk som vert rekruttert frå 2016, 145 mill.
- Rentekompensasjonsordning for skule- og symjeanlegg, 1,5 mrd. i ramme for 2016.
- Styrke særskilt tilskot for busetjing av einslege mindreårige flyktningar med 25 mill.

Skjønsmidlar

Samanlikna med 2015 er fylkesramma for skjønsmidlar som vert fordelt av fylkesmannen uendra og utgjer 73,3 mill. For Sogndal kommune utgjer samla skjønn 8 mill. Fylkesmannen har avsett 10 mill. til seinare fordeling. Av dette 5 mill. til fornyings og innovasjonsprosjekt.

Tildeling av skjønsmidlar Sogndal kommune	2016	2015	2014
Kompensasjon auka sats arbeidsgjevaravgift	6 200 000	6 880 000	6 880 000
Tildeling etter sosiale kriterium	1 000 000	500 000	500 000
Tildeling etter samla vurdering	800 000	800 000	1 200 000
Sum	8 000 000	8 180 000	8 580 000

Av skjønsmidlane er 6,2 mill. kroner kompensasjon for auke i satsen for arbeidsgjevaravgift som er redusert frå 6,88 mill. i 2015. Kompensasjon for auka arbeidsgjevaravgift var fram til 2014 skilt ut som eige beløp i skjønnsramma frå departementet. Frå 2015 vart kompensasjonen lagt inn i basisramma, og med det ikkje synleg som eige beløp. Fylkesmannen har likevel valt å bruke auka sats i arbeidsgjevaravgift som eit kriterium for skjønsmidlar i 2016, men har varsla ei årleg nedtrapping på 10%. Det er planlagt ei vidare nedtrapping frå 2017, men dette må sjåast i samanheng med eventuelle endringar i inntektssystemet, nasjonale reformer og utvikling av økonomien til kommunane. Ei årleg nedtrapping på 10% vil gje Sogndal ein reduksjon i kompensasjonen med 688 000 pr. år frå og med 2016. Av ordinære skjønsmidlar får Sogndal 1 mill. etter sosiale kriterium som følgje av at kommunen er eit vekstsenter og har studentar. Skjønsmidlar etter sosiale kriterium er auka frå 0,5 mill. i 2015. I tillegg er 0,8 mill. tildelt etter ei samla vurdering. Dette

beløpet er uendra frå 2015. For Sogndal er det samla sett ein reduksjon i skjønsmidlar frå 2015 på 180 000.

Skatteøret

Det kommunale skatteøret for personlege skatteytarar skal fastsetjast ut frå eit mål om at skatteinntektene frå kommunane skal utgjere 40% av dei samla inntektene. Skatteandelen vart redusert i samband med revidert nasjonalbudsjett 2015 til 39% av samla inntekter. For å tilpasse målet om 40% vert skatteøret auka med 0,45 prosentpoeng til 11,8%

Løns- og prisvekst

Lønsvekst	2,7%
Prisvekst varer og tenester	2,7%
Deflator (vekta løns- og prisvekst)	2,7%

2.2 Økonomisk status og utfordringar

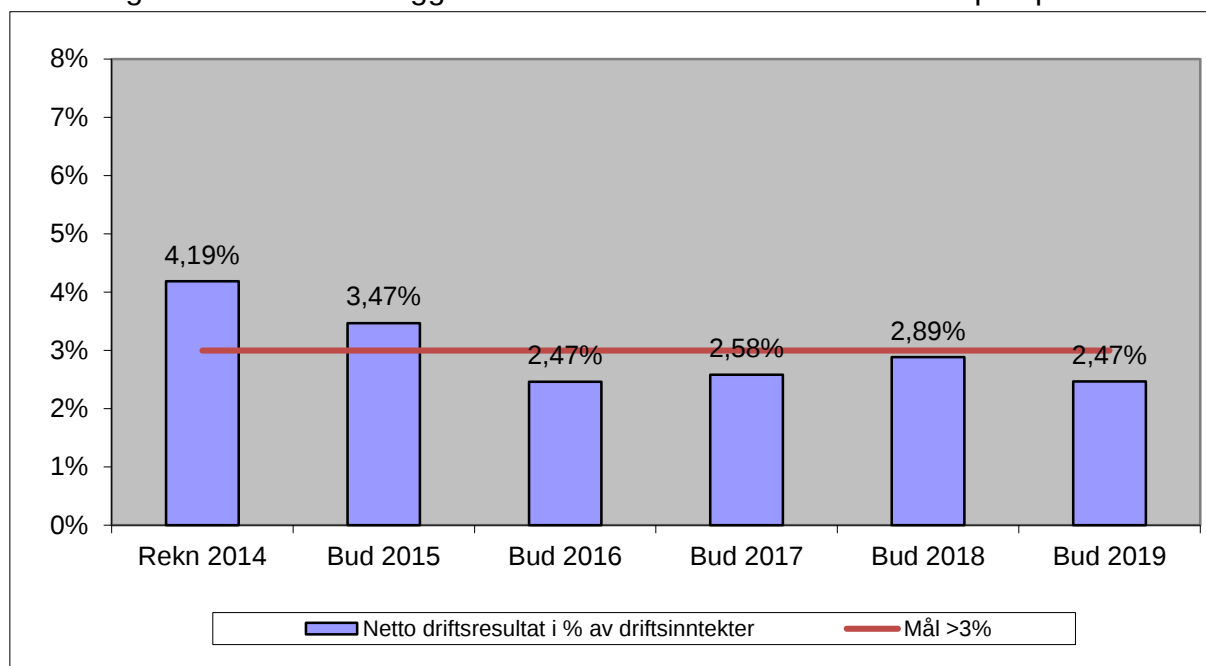
Auka lånegjeld som følgje av store investeringar og aukande behov for kommunale tenester er dei største utfordringane for kommunen på lang sikt. På kort sikt har det i tillegg vore utfordrande å balansere budsjettet som følgje av at veksttilskotet falt bort og som følgje av redusert utbyte frå Sognekraft, reduserte konsesjonskraftinntekter og reduserte skjønsmidlar. Redusert utbyte og konsesjonskraft har samanheng med svært låge straumprisar.

Forslag til nytt inntektssystem vert sendt ut på høyring i 2015 og det er knytt stor uvisse til korleis dette vil slå ut for kommunen. På bakgrunn av nytt inntektssystem frå 2017 og ønskje om handlingsrom for investering i ny sentrumsbarnehage, må vi i løpet av 2016 vurdere driftsnivået på dei kommunale tenestene.

Økonomisk handlingsrom

Kommunen har som mål å vere ein effektiv og veldriven organisasjon med økonomisk handlingsrom. Indikatoren, netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene, seier noko om kor stort handlingsrom kommunen har for sparing, eigenfinansiering av investeringar, og til å møte uventa økonomiske utfordringar. Departementet si tilråding er at indikatoren bør vere på minst 1,75% for at kommunen skal ha ein sunn og god økonomi over tid. Dette er endra frå 3% som følgje av at inntektene frå mva-kompensasjon frå investeringar, som tidlegare vart førd i driftsrekneskapen, vart overført til investeringsrekneskapen frå og med rekneskapsåret 2014. Kommunen har hatt ei god utvikling i netto driftsresultat i prosent av driftsinntektene dei siste åra. Rekneskapen for åra 2011-2014 viser at målet om 3% er nådd. Kommunen ønskjer å halde fast ved målet om 3% mellom

anna for å kunne finansiere ein større del av investeringane med egne midlar. Som vist i diagrammet nedanfor ligg kommunen noko under dette målet i planperioden.

Kostra tal for 2014

	Sogndal 2012	Sogndal 2013	Sogndal 2014	Gruppe 8 2014
Netto driftsresultat i % av driftsinntektene	5,1	6,5	4,2	0,7
Netto driftsresultat i kroner pr innbyggjar	3 593	4 842	3 249	491

Lånegjeld

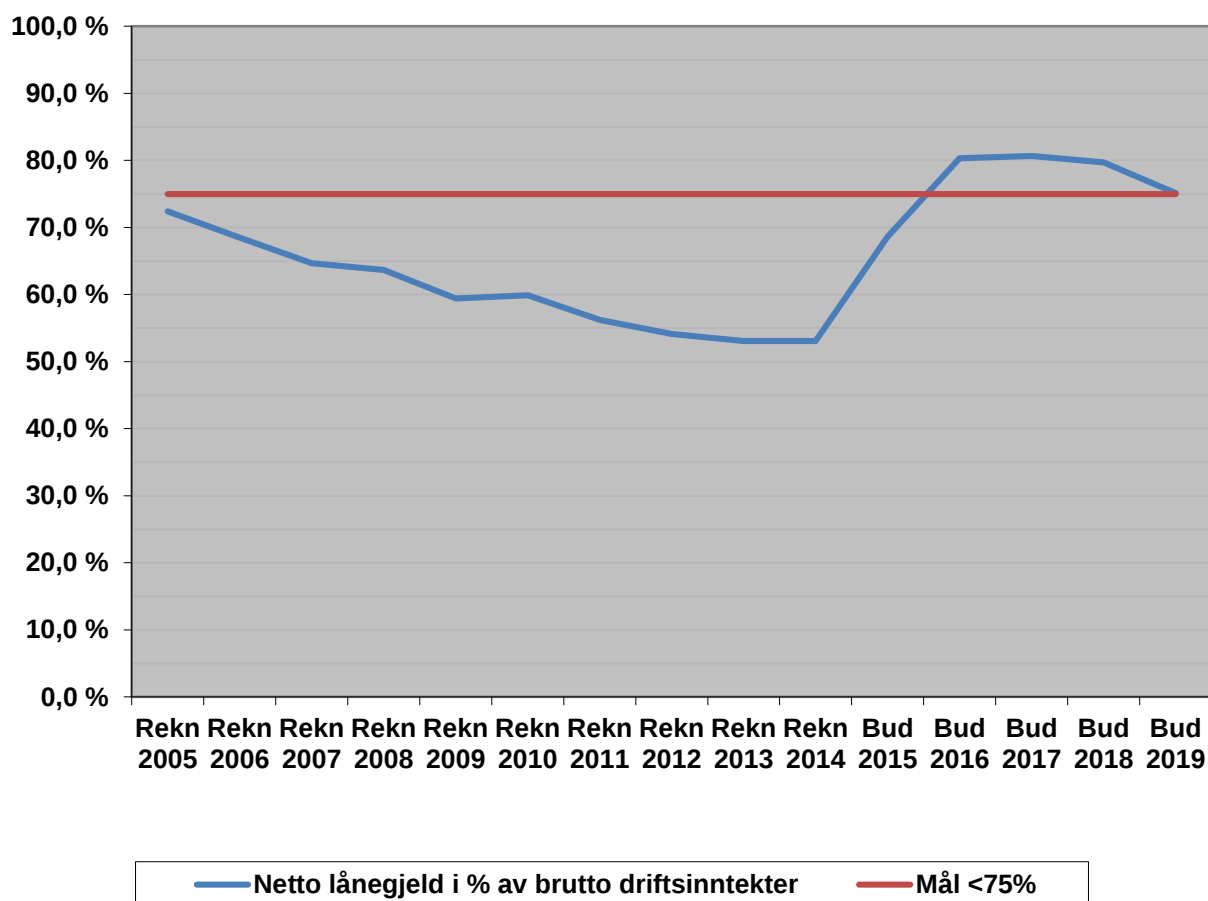
Gjelda til kommunen skal ikkje vere høgare enn at kommunen kan betale renter og avdrag utan at det får større konsekvensar for tenestetilbodet både på kort og lang sikt . Lånegjelda til kommunen aukar kraftig som følgje av utbygging av Sogndal helse og omsorgssenter og overtaking av Sogndal kulturhus. Rente- og avdragsutgifter aukar vesentleg og vil utgjere ein langt større del av driftsbudsjettet. Aukande lånegjeld og flytande rente på nesten heile lånegjelda gjer at kommunen blir sårbar for renteauke. For å redusere risikoen med flytande rente, er det sett av om lag 19,6 mill. til eit rentereguleringsfond. Ved utgangen av 2014 utgjorde dette om lag 5% av den samla lånegjelda.

Tabellen nedanfor viser utviklinga i lånegjeld, renter og avdrag. I tabellen er alle lån medtekne, dvs. også lån i Husbanken til vidare utlån, lån til VA-utbygging og lån med statleg rentestøtte. Pensjonsgjeld er ikkje med i oversikta. I låneopptak for 2015 ligg inne overtaking av lån som gjeld kulturhuset med 41,53 mill.

Lånegjeld, renter og avdrag (i heile tusen)

	r-2014	b-2015	b-2016	b-2017	b-2018	b-2019
Nye låneopptak	36 660	124 374	114 225	30 572	41 213	15 000
Avdrag	23 289	28 174	32 017	32 274	30 061	30 862
Lånegjeld pr. 31.12	379 195	475 395	557 603	555 901	567 053	551 191
Renter på lån	8 836	10 487	11 984	11 422	12 772	15 239

Netto lånegjeld i prosent av brutto driftsutgifter er ein indikator for måling av gjeldsnivået. For å redusere risikoen ved renteauke er det ei målsetting at netto lånegjeld utgjør maksimalt 75% av brutto driftsinntekter. Netto lånegjeld er langsiktig lånegjeld med fråtrekk av utlån og ubrukte lånemidlar. Diagrammet nedanfor viser reell utvikling frå 2005 til 2014 og forventa utvikling frå 2015 til 2019. Frå 2015 vil gjeldsnivået vere høgare enn den tilrådde grensa på 75%.

Kostra tal for 2014

	Sogndal 2012	Sogndal 2013	Sogndal 2014	Gruppe 8 2014
Netto lånegjeld i % av brutto driftsinntekter	54,1	53,1	53,1	79,7
Netto lånegjeld i kroner pr. innbyggjar	38 059	39 757	41 207	53 487
Netto renter og avdrag i % av brutto driftsinntekter	3,5	3,3	3,3	3,7
Netto avdrag i % av brutto driftsinntekter	3,5	3,6	3,7	3,1

Likviditet

Likviditeten til kommunen er god. Sjølv med eit aukande akkumulert premieavvik, som påverkar likviditeten negativt, har det vore ei positiv utvikling dei siste åra. Dette skuldast at avsetjing til disposisjonsfond har auka og då først og fremst avsetjingar til rentereguleringsfondet, flyktningfondet og fond for premieavvik.

Ved utgangen av 2014 hadde Sogndal kommune eit akkumulert positivt premieavvik på 27,28 mill. kroner inkl. arbeidsgjevaravgift. For 2015 viser siste prognose at det akkumulerte premieavviket vil bli redusert med 5,3 mill. medrekna arbeidsgjevaravgift. For 2016 viser prognosen at det akkumulerte premieavviket igjen vil auke med 6,9 mill. medrekna arbeidsgjevaravgift. Samla sett for 2015 og 2016 vil det akkumulerte premieavviket auke med 1,6 mill.

For å dekke framtidige utgifter som følgje av stort akkumulert premieavvik er det oppretta eit disposisjonsfond for premieavvik. Fondet er på 6,38 mill. kroner. Det er eit mål å auke storleiken på fondet.

Ein kommune bør vere i stand til å møte uventa økonomiske utfordringar og ha midlar på fond for å møte slike situasjonar. Det er anbefalt at disposisjonsfonda bør utgjere minst 5% av driftsinntektene. Fordi kommunen har flytande rente på det meste av lånegjelda er det behov for ein ekstra buffer på disposisjonsfond dersom renta skulle stige. Det er difor eit mål at disposisjonsfonda skal utgjere 10% av brutto driftsinntekter. Ved utgangen av 2014 var disposisjonsfonda på 62,93 mill. som utgjorde 10,6% av driftsinntektene. Dette endrar seg ikkje vesentleg i økonomiplanperidoen.

Kostratal for 2014

	Sogndal 2012	Sogndal 2013	Sogndal 2014	Gruppe 8 2014
Arbeidskapital eks. premieavvik i % av brutto driftsinntekter	16,4	22,4	18,9	14,5
Disposisjonsfond i % av brutto driftsinntekter	7,6	7,9	10,6	5,2

3 Driftsbudsjett hovudtal

Dette kapitlet omhandlar generelle inntekter og utgifter som ikkje er knytt til ei særskilt teneste- eller støtteining, jf. budsjettskjema 1A. Løn og pensjon som er fordelt på einingane, vil likevel få ein kort omtale her.

Skatt og rammetilskot

For Sogndal kommune er veksten frå 2015 til 2016 i skatt og rammeoverføring 4,3%. Veksten er rekna ut frå forventa rekneskap for 2015. I kroner utgjør dette 15,7mill. I høve til kommunen sitt vedteke budsjett for 2015 er veksten på kr. 18,1 mill.

	Bud 2015	Endr. 2016	Endr. 2017	Endr. 2018	Endr. 2019
Skatt på formue og inntekt	-172 330 000	-12 994 000	-12 994 000	-12 994 000	-12 994 000
Rammetilskot inkl. inntektsutjamning	-196 535 000	-5 118 000	-5 118 000	-5 118 000	-5 118 000

Eigedomsskatt

Kommunen får eigedomsskatteinntekter frå verk og bruk (i det vesentlege kraftsektoren), næringseigedomar og bustader (bustader, våningshus, fritidsbustader). Frå 2015 gjekk kommunen over til å nytte formuegrunnlag frå skatteetaten som grunnlag for utrekning av eigedomsskatt på bustadar. For andre skatteobjekt som næringseigedomar, våningshus og fritidsbustadar vert det gjennomført kommunal taksering kvart 10 ende år. Ny taksering vil bli gjennomført innan utgangen av 2015 og med verknad frå 2016. Takst for kraftverk vert kvart år fastsett av skatteetaten.

For verk og bruk er det lagt inn ein reduksjon i budsjettet med 1,74 mill. Reduksjonen er knytt til lågare takstar for kraftverk som følgje av at det er forventa lågare kraftprisar dei kommande åra. For næringseigedomar er det lagd inn ein auke i budsjettet på 0,41 mill. som følgje av ny taksering. Det er lagd inn ein auke i budsjettet på 2,09 mill. for bustadar og fritidsbustadar. I tillegg til nye skatteobjekt gjeld auken i hovudsak ny taksering av våningshus og andre bustader som ikkje får formueverdi frå skatteetaten og fritidsbustader.

	Bud 2015	Endr. 2016	Endr. 2017	Endr. 2018	Endr. 2019
Eigedomsskatt verk og bruk	-9 008 000	1 739 228	1 739 228	1 739 228	1 739 228
Eigedomsskatt næring	-4 222 000	-411 623	-411 623	-411 623	-411 623
Eigedomsskatt bustader og fritidshus	-14 133 000	-2 087 210	-2 087 210	-2 087 210	-2 087 210

Investeringsstilskot og rentekompensasjon

Investeringsstilskot sjukeheimar og omsorgsbustader og rentekompensasjon skule- og kyrkjebygg er budsjetttert ut frå prognose frå Husbanken.

Kompensasjon for investeringskostnader ved grunnskulereforma (L97) gjeld kompensasjon for meirutgifter til investeringar i samband med innføring av skulestart for 6 åringar i 1997. Kompensasjon er budsjetttert etter prognose frå Utdanningsdirektoratet. Ordninga vert avvikla frå 2. halvår 2017.

	Bud 2015	Endr. 2016	Endr. 2017	Endr. 2018	Endr. 2019
Inv. tilskot sjukeheimar og omsorgsbust.	-2 327 901	91 901	124 901	157 901	189 901
Rentekompensasjon skulebygg	-674 495	82 495	106 495	155 495	204 495
Rentekompensasjon kyrkjebygg	-136 462	-33 538	-28 538	-23 538	-18 538
Rentekompensasjon reform 97	-577 000	12 000	251 000	577 000	577 000

Statstilskot flyktningar og vertskommunetilskot asylmottak

Statstilskot flyktningar vert budsjetttert med 30,2 mill. kroner etter følgjande føresetnader:

- Busetjing i samsvar med vedtak i kommunestyret for tal busette
- Ingen flyttar i den perioden vi får integreringstilskot (dei 5 første åra).

Kommunen mottek vertskommunetilskot frå UDI som skal dekke gjennomsnittlige utgifter til helse, barnevern, tolk og administrasjon i samband med at det vert drive asylmottak kommunen. Frå 2016 er det budsjetttert med tilskot på 2,066 mill. kroner som gir ein auke på kr. 266 000.

	Bud 2015	Endr. 2016	Endr. 2017	Endr. 2018	Endr. 2019
Statstilskot flyktningar	-27 833 996	-2 390 004	-2 390 004	-2 390 004	-2 390 004
Statstilskot asylantar	-1 800 000	-266 000	-266 000	-266 000	-266 000

Konsesjonsavgift

Konsesjonsavgift er ein kompensasjon til kommunar for skader og ulemper som følgje av vasskraftutbygging. Det er NVE (Norges vassdrags- og energidirektorat) som fastset avgifta med indeksregulering kvart 5 år. Neste indeksregulering er i 2018. Avgifta vert utbetalt frå kraftverkseigarane med om lag kr 214 000 frå Sognekraft AS og kr 95 000 frå SFE Produksjon AS. I økonomiplan er det lagd inn ein årleg auke i budsjettet med kr 9000.

	Bud 2015	Endr. 2016	Endr. 2017	Endr. 2018	Endr. 2019
Konsesjonsavgift	-300 000	-9 000	-9 000	-9000	-9000

Renter og avdrag på lån

Renter og avdrag er budsjettert ut frå gjeldande nedbetalingsplan på lån og nye låneopptak som følgje av investeringsplan for perioden. Renteutgifter er budsjettert med utgangspunkt i prognose frå Kommunalbanken med eit mindre tillegg.

Rentesatsar for dei ulike åra er: 2,0% for 2016, 2,0% for 2017, 2,2% for 2018 og 2,7% for 2019.

	Bud 2015	Endr. 2016	Endr. 2017	Endr. 2018	Endr. 2019
Renteutgifter	10 079 003	1 904 524	1 343 485	2 692 510	5 160 418
Avdragsutgifter	24 465 650	7 098 541	7 302 646	5 058 917	5 828 765

Renteinntekter

Renter på bankinnskott og renter på utlån er budsjettert med same rentesatsar som for renteutgifter ovanfor. En del av renteinntektene gjeld renter av fondsmidlar og skal avsetjast til fond. Renter på utlån gjeld utlån til Sogndal Fotball, Kaupanger idrettslag, Sogndal kulturhus og Sognahallen er budsjettert etter gjeldande nedbetalingsplan og rentesats.

	Bud 2015	Endr. 2016	Endr. 2017	Endr. 2018	Endr. 2019
Renteinntekter bankinnskott	-1 784 200	149 620	174 200	41 800	-319 100
Renteinntekter av fond som skal avsetjast	-415 800	50 380	25 800	-41 800	-180 900
Renteinntekter på utlån	-417 240	76 240	102 240	132 240	164 240
Renteinntekter startlån	-566 400	66 400	66 400	66 400	66 400

Aksjeutbyte og avkastning verdipapirfond

Utbyte frå Sognekraft er budsjettert etter prognose for overskot i Sognekraft og med føresetnad om utbyte på 70% av overskotet frå året før. Kommunen sin del av aksjane i Sognekraft er 10,98%. Prognosen for samla utbyte i 2016 er 14,4 mill. som gir eit utbyte for Sogndal kommune på kr.1 581 120. Dette er mykje lågare enn dei siste åra, og har bakgrunn i svært låge kraftprisar. Grove langtidsprognosar viser eit samla utbyte for 2017 på 30 mill. og 35 mill. i 2018 og 2019. Utbyte frå Sentrumsbygg AS er budsjettert med 276 000, og er uendra frå 2015.

Det er budsjettert med ei forventa avkastning på verdipapirfond på 4%.

	Bud 2015	Endr. 2016	Endr. 2017	Endr. 2018	Endr. 2019
Aksjeutbyte	-2 935 200	1 078 080	-634 800	-1 183 800	-1 183 800
Avkastning verdipapir	-815 000	135 000	135 000	135 000	135 000

Avsetjing og bruk av fond

Nedanfor følgjer ei oppstilling over budsjettert avsetjing og bruk av fond i driftsrekneskapen som går fram av budsjettskjema 1A. Avsetjing og bruk av fond som er budsjettert på dei enkelte tenesteområda budsjettskjema 1B, er ikkje med i oppstillinga.

Avsetjing disposisjonsfond	Spesifikasjon	2 016	2 017	2 018	2 019
Disposisjonsfond		9 682	97 716	1 896 532	0
Vedlikehaldsfond	Årleg avsetjing til vedlikehald	650 000	650 000	650 000	650 000
Flyktningefond	Avsetjing flyktningtilskot	30 224 000	30 224 000	30 224 000	30 224 000
Avkastningsfond Kraftfond II	Renter av bankinnskott fondsmidler	71 420	100 000	143 000	216 000
	Renter på utlån	341 000	315 000	285 000	253 000
	Avkastning verdipapirfond	680 000	707 200	735 488	764 908
Sum		31 976 102	32 093 916	33 934 020	32 107 908

Avsetjing bundne driftsfond	Spesifikasjon	2 016	2 017	2 018	2 019
Konsesjonsavgiftsfond	Årleg konsesjonsavgift	300 000	300 000	300 000	300 000
Konsesjonsavgiftsfond	Renter av konsesjonsavgiftsfond	174 000	180 000	204 600	259 200
Næringsfond	Renter av næringsfond	10 000	10 000	11 000	13 500
VAR-fond	Renter av VAR-fond	110 000	100 000	99 000	108 000
Sum		594 000	590 000	614 600	680 700

Bruk av disposisjonsfond	Spesifikasjon	2 016	2 017	2 018	2 019
Disposisjonsfond		0	0	0	-828 745
Avkastningsfond KII	Oppgradering kaihuset	-300 000			
Parkeringsfondet	Renter av lån parkering/sentrumspark	-1 055 000	-1 041 000	-1 027 000	-1 014 000
		-1 355 000	-1 041 000	-1 027 000	-1 842 745

Dette gir følgjande endringar i økonomiplanperioden:

	Bud 2015	Endr. 2016	Endr.2017	Endr. 2018	Endr.2019
Avsetjing disposisjonsfond	30 983 573	992 529	1 110 343	2 950 447	1 124 335
Avsetjing bundne driftsfond	603 143	-9 143	-13 143	11 457	77 557
Bruk av disposisjonsfond	-801 055	-553 945	-239 945	-225 945	-1 041 689

Overføring til investeringsrekneskapen

For 2015 er det budsjettert med overføring til investeringsrekneskapen med 2,6 mill. kroner. For åra 2017-2019 er det budsjettert med 2,2 mill. kroner.

	Bud 2015	Endr. 2016	Endr.2017	Endr. 2018	Endr.2019
Overføring til investeringsrekneskapen	6 280 000	-3 685 000	-4 100 000	-4 100 000	-4 100 000

Andre budsjettpostar som er fordelt på einingane eller som er avsett til seinare fordeling.

Løn vert budsjettert etter heimelsbudsjettet, det vil seie eit oversyn over alle oppretta stillingar i kommunen med stillingsstorleik og årslønn. Heimelsbudsjettet er oppdatert med heilårsverknad av lønsoppgjeret for 2015. For skulane er det lagd til ein lønsvekst på 3,2%. Samla lønsbudsjett for skulane vert fordelt på skulane etter minstetimetalsmodellen. For tenesteeining kommunalteknikk er ikkje heimelsbudsjettet oppdatert, og det er difor lagd til grunn ein prosentvis auke på 3,2%.

For lønsoppgjeret i 2016 er det avsett ein samla pott til fordeling på 7 mill. kroner eks. sosiale utgifter. Avsetjinga vert fordelt på einingane når resultatet av lønsoppgjeret for 2016 er klart.

Pensjon er budsjettert etter prognosar frå KLP (Kommunal landpensjonskasse) og SPK (Statens pensjonskasse). Prognosane byggjer på eit estimert pensjonsgrunnlag pr. 31.12.2015, med tillegg av forventa lønsvekst. Samla pensjonskostnad er budsjettert med 40,1 mill. kroner og inneheld pensjonspremie, premieavvik, amortisering av premieavvik og tilbakeføring frå premiefond. I 2016 får vi ein auke i budsjetterte pensjonskostnader i forhold til budsjett 2015 med om lag kr 1,2 mill. Med dei føresetnader som er lagd til grunn i prognosane er pensjonspremien ein god del høgare enn pensjonskostnaden. Dette betyr at det for 2016 vil vere eit stort positivt premieavvik med om lag 8,1 mill. for KLP og 0,9 mill. for SPK.

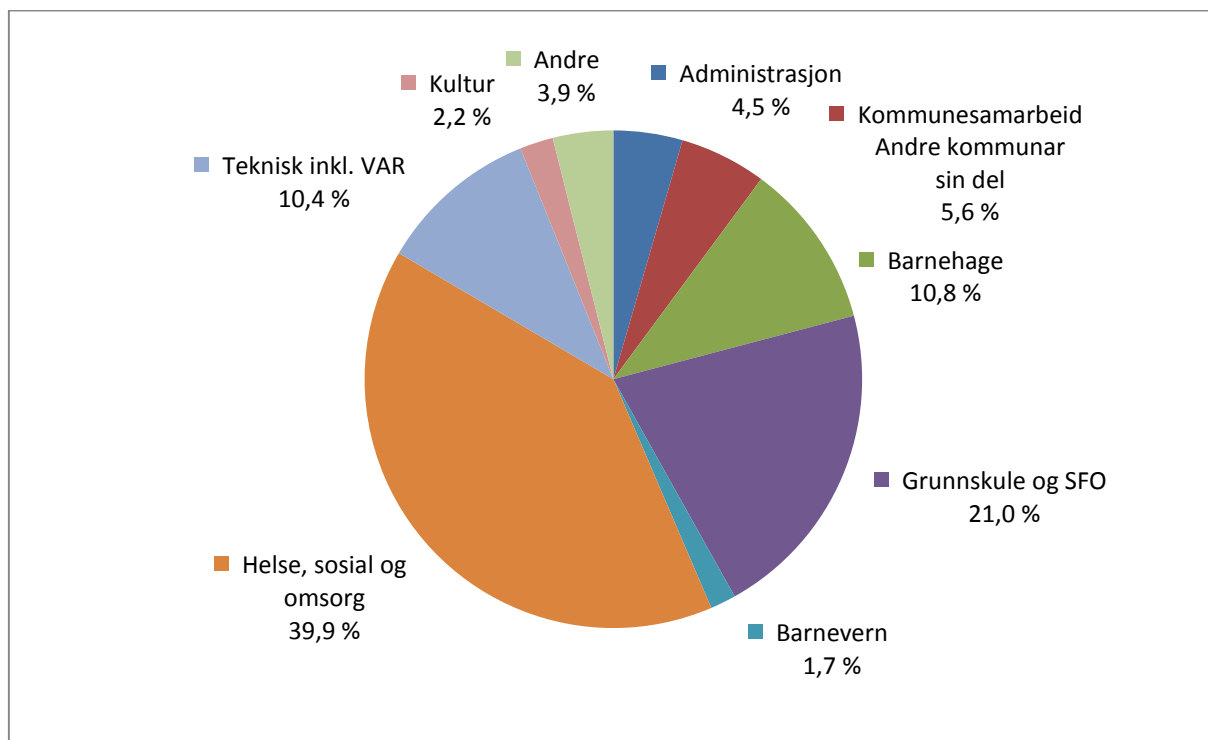
4 Driftsbudsjett og resultatmål for tenestene

Budsjettet er delt inn i 4 hovudområde – fellesområdet, oppvekst, omsorg, helse og velferd og tekniske tenester.

Innanfor dei fire hovudområda er analyse, utfordringar, politiske resultatmål og budsjetttrammer presentert etter Kostrafunksjon. Budsjettendringar, ut over korrigeringar for løns og prisvekst og opprettingar er kommentert under budsjettmerknader. Oversyn over budsjetttrammene for dei ulike tenesteeiningane går fram av budsjettskjema 1 B.

Folketalsutvikling og nøkkeltal Kostra er dei viktigaste data for analysen. Når det gjeld folketalsutvikling nyttar vi SSB sine prognosar, der vi har vald mellomalternativet. Det vil sjølvsagt vere uvisse knytt til folketalsutviklinga, men tala frå SSB er det beste planleggingsgrunnlaget for folketalsutvikling. Når det gjeld kvalitetsvurderingar har vi teke utgangspunkt i brukargranskingar, tilsyn og om internkontrollen (avvik og risikovurderingar) har avdekkat tilhøve som påverkar kvaliteten på tenestene.

Diagrammet nedanfor viser korleis driftsutgiftene 2016, kr. 587,76 mill, er fordelt på dei ulike tenesteområda.

4.1 Felles

4.1.1 Politisk styring og kontroll

Området omfattar politisk verksemd i kommunestyret, formannskapet, forvaltningsutvalet, eldrerådet, ungdomsrådet og rådet for personar med nedsett funksjonsevne, samt kontrollutvalet og revisjon, og gjeld følgjande funksjonar i Kostra: 100, 110.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2012	Sogndal 2013	Sogndal 2014	Gruppe 8 2014
Brutto driftsutgifter til politisk styring i kr. pr. innbyggjar	347	449	378	336
Brutto driftsutgifter til kontroll og revisjon i kr. pr. innbyggjar	112	110	93	85

Vi nyttar meir enn Kostra gruppa til politisk styring, kontroll og revisjon. Differansen mellom kommunen og Kostra gruppa når det gjeld politisk styring utgjer kr. 326 000 og kr. 62 000 når det gjeld kostnader til kontroll. Differansen mellom kommunen og Kostra gruppa er for politisk styring redusert med nærare 40 % medan det er redusert med nærare 45 % for kontroll.

Aktuelle tema for sakskomitearbeid og andre former for politisk arbeid i 2016 er:

- Kommunereforma. Vi skal inngå intensjonsavtalar med dei kommunane i Sogn som ønskjer det og vi skal førebu oss på nye oppgåver.
- Reglement for politiske organ med vurdering av oppnemning av nytt politisk organ.

Kommunestyret har vedteke plan for forvaltningsrevisjon på følgjande prioriterte område:

1. Pleie og omsorg – årsak til avvik mot budsjett og Kostra tal (gjennomført i 2013)
2. Kvaliteten på tenestetilbodet til brukarar med store pleie- og omsorgsbehov.
3. Openheit og offentlegheit.
4. Internkontroll i kommuneorganisasjonen.
5. Samhandlingsreforma.

Kommunestyret skal i ny kommunestyreperiode vedta ny plan for forvaltningsrevisjon for 2016 – 2019.

Politisk resultatmål politisk styring og kontroll

Fokusområde	Resultatmål
Utviklingsområde	1. Vi skal inngå intensjonsavtalar om ny kommunestruktur med dei kommunane i Sogn som ønskjer det.

Budsjettramme politisk styring og kontroll

	2015	2016	2017	2018	2019
Budsjett	3 872 790	3 497 312	3 597 312	3 497 312	3 597 312

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Utgifter til val	-100 000		-100 000	
Kontingent Sogn regionråd	-100 000	-100 000	-100 000	-100 000
Godtgjersle politikarar	-226 000	-226 000	-226 000	-226 000

Budsjettmerknader:

- I budsjettet ligg det inne kr 100 000 til utgifter som gjeld val. Dette vert teke ut av budsjettet i 2016 og 2018 då det ikkje er val desse åra.
- Kontingent til Sogn regionråd er for høgt budsjettert og vert redusert med kr.100 000.
- Godtgjersle til politikarar vert, som eit innsparingstiltak, redusert med kr 226 000 gjennom reduserte satsar, endring av struktur og meir effektiv politisk arbeid.

4.1.2 Administrasjon

Området omfattar overordna leining, økonomiforvaltning, personalforvaltning, arkiv, tenestetorg, ikt, politisk sekretariat, kvalitets- og utviklingsarbeid og regionrådet, og har følgjande funksjonar i Kostra: 120.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2012	Sogndal 2013	Sogndal 2014	Gruppe 8 2014
Brutto driftsutgifter til administrasjon i kr. pr. innbyggjar	2 437	2 714	2 898	3 288

Vi nyttar vesentleg mindre enn Kostra gruppa til administrasjon. Differansen mellom kommunen og Kostgra gruppa utgjer i 2014 årleg om lag 3,0 mill. kroner. I 2013 var denne differansen 3,4 mill.

Personalforvaltning

Dei tilsette er kommunen sin viktigaste ressurs, og god helse og eit godt arbeidsmiljø er avgjerande for folk sin trivsel og effektivitet på jobb. Helse, miljø og tryggleik er difor viktige faktorar i kommunen si personalforvaltning. Kommunen er IA verksemd,

det er inngått avtale med bedriftshelsetenesta, og vi har ei lang rekke interne HMT tiltak. Viktige nøkkeltal for HMT arbeidet er sjukefråvær, medarbeidartrivsel og tal medarbeidarsamtalar, og det vert utarbeidd politiske resultatmål for desse områda.

Nøkkeltal for helse, miljø og tryggleik

	Sogndal 2012	Sogndal 2013	Sogndal 2014	Landet 2014
Sjukefråværet i %	6,5	6,8	6,3	6,6
Medarbeidartilfredsheit		4,6		
Gjennomført medarbeidarsamtale	79%	54%	85 %	

Gjennomsnittleg sjukefråvær ligg under landsnittet og det har vore ein liten reduksjon frå 2013. Sjukefråværet 1. halvår 2015 er 5,4 % noko som utgjer ein reduksjon på 16 % frå 1. halvår 2014.

Vi gjennomfører medarbeidarkartlegging annakvart år, sist i 2013 då vi låg på landssnittet med eit resultat på 4,6. Resultatet av medarbeidarkartlegginga i 2015 er noko forbetra til 4,8.

Vi har som mål å gjennomføre medarbeidarsamtale med alle tilsette i minst 20% stilling. I 2014 gjennomførde vi slik samtale med 85 % av desse. Samtalen er frivillig og det er kvart år nokre medarbeidarar som ikkje ønskjer medarbeidarsamtale. Oppfølging av medarbeidarsamtale, vernerunde og medarbeidarkartlegging vert innarbeidd i einingane sine HMT planar.

I følgje likestillingslova §1 har alle kommunar plikt til å arbeide aktivt, målretta og planfast for likestilling innafor si verksemd. Viktige element i kommunen sitt arbeid har vore tilrettelegging for personar med nedsett funksjonsevne, integrering av innvandrarar og reduksjon i omfanget av uønska deltid. Vi har fleire tiltak på desse områda. Kommunen manglar ein overordna strategi for arbeidet, noko òg likestillings- og diskrimineringsombodet har peike på. Dette arbeidet vil bli prioritert i 2016.

Uønska deltid

IKT og teneste- torg	Kommunal- teknikk	Barn og unge	Helse og sosial	Pleie og omsorg	Kultur	NAV	Sogndal kommune
15,8%	7,9%	1,0%	0%	2,3%	0%	10,0%	2,4%

Kommunen har vedteke retningslinjer for uønska deltid og gjennomfører kartlegging på alle einingar som har deltidsstillingar. Kartlegginga syner eit lågt omfang av uønska deltid, 2,9% i 2014 og 2,4% i 2015. Ønskje om auka stillingstorleik vert prioritert i samband med ledige stillingar, og tilbod om auke i stillingsomfanget vert gjort utifrå kartlegginga.

Kvalitetsutvikling

Kommunen har teke i bruk eit kvalitetssystem som skal sikre god internkontroll.

Føremålet med internkontrollen er å sikre

- kvalitet og effektivitet i tenesteproduksjonen
- heilskapleg styring og riktig utvikling
- godt omdøme og legitimitet
- at vi følgjer lover og reglar.

Viktige element i eit internkontrollsystem er dokumentstyring, avvikshandtering og risikoanalyse. Det elektroniske kvalitetssystemet har modular for desse prosessane. Perioden 2013 - 2015 har vore konsentrert om å få systemet på plass, og å ta det i bruk. I tillegg vil vi arbeide vidare med systemovergripande internkontroll og internkontroll i støtteprosessar.

Systemovergripande internkontroll omfattar overordna område som gjeld heile kommunen som overordna økonomi- og personalforvaltning, HMT arbeidet, beredskap og arbeidet med kvalitetsutvikling. Støtteprosessane omfattar støtte til tenesteeiningane innan område som fdv, ikt, arkiv, innkjøp og økonomi- og personalforvaltning. Overordna internkontroll føreset at vi har ein del overordna styringsdokument på plass. I 2016 vil vi prioritere arbeidet med administrativt delegasjonsreglement.

Vi nyttar brukargranskingar for brukarar og pårørande samt deltaking i effektiviseringsnettverk for å få informasjon om kvaliteten i tenesteproduksjonen, dette og som ein del av grunnlaget for internkontroll. Brukargranskingar vil òg vere eit grunnlag i samband med utarbeiding av ulike temaplanar, og vert samordna med planstrategien. I planperioden planlegg vi å gjennomføre følgjande brukargranskingar:

År	Tenesteområde
2016	Innbyggjar Skule SFO Barnehage Helsestasjon Barnevern
2017	Psykisk helse Byggesakshandsaming Bibliotek
2018	Sosialtenesta Kulturskulen Vatn og avløp
2019	Utviklingshemma Pleie og omsorg

Revisjon av planstrategien i neste kommunestyreperiode kan føre til endringer i oppsettet.

Kvalitetsvurdering

Dei politiske resultatmåla for 2015 er nådd og det vil bli gjennomført brukargranskingar i Pleie og omsorgstenesta og tenesta til utviklingshemma hausten 2015.

Politiske resultatmål administrasjon

Fokusområde	Resultatmål
Økonomi	1. Vi skal ikkje ha avvik i høve til budsjettet
Medarbeidar/ interne prosessar	2. Vi skal halde fristane i årshjulet. 3. Vi skal ha gjennomført medarbeidersamtale for alle tilsette i meir enn 20% stilling. 4. Sjukefråværet på einingane skal liggje under gjennomsnittleg sjukefråvær for kommunane. 5. Vi skal gjennomføre medarbeidarkartlegging i 2015 og 2017. Resultatet skal minst liggje på landssnittet.
Brukar	6. Vi skal gjennomføre og følgje opp brukargranskingar i samsvar med 4 års planen som ein del av kvalitetsarbeidet. Resultatet skal vere minst på landssnittet.
Utviklingsområde	7. Vi skal delta i Husbanken sitt bustadsosiale program og gjennomføre alle tiltak i tiltaksplanen. 8. Vi skal ta i bruk kvalitetssystemet for alle tenester i kommunen og vi skal gjennomgå IKT-område og vedta ein IKT-strategi 9. Vi skal innføre arkivordningar i tenestene som inneheld Noark 5 standard

Budsjettramme administrasjon

	2015	2016	2017	2018	2019
Budsjett	20 944 538	20 641 465	20 641 465	20 641 465	20 641 465

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Taksering eigedomsskatt	-500 000	-500 000	-500 000	-500 000
KS-kontingent	40 000	40 000	40 000	40 000

Budsjettmerknader:

- I budsjettet for 2015 er det lagt inn kr 500 000 til taksering av eigedomar. Dette vert teke ut at frå 2016
- KS-kontingent er for lågt budsjettert og vert auka med kr.40 000

4.1.3 Forvaltning, drift og vedlikehald

Området omfattar forvaltning, drift og vedlikehald av kommunale bygg og eigedomar, og gjeld følgjande funksjonar i Kostra 121, 130, 221, 222, 265, 386, 261.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2012	Sogndal 2013	Sogndal 2014	Gruppe 8 2014
Netto driftsutgifter til kommunal eigedomsforvaltning pr. innbyggjar	2 858	3 108	3 188	4 061
Samla areal på formålsbygg i kvadratmeter pr. innbyggjar	4,5	4,5	4,2	4,3
Korrigerte brutto driftsutgifter til kommunal eigedomsforvaltning pr. kvadratmeter	637	704	763	939
Energikostnad for kommunal eigedomsforvaltning per kvadratmeter	81	91	85	110

Kostratala syner at vi har effektiv drift innan eigedomsforvaltning. Vi nytta i 2014 om lag 6,8 mill. kroner mindre enn Kostragruppa i netto driftsutgifter til kommunal eigedomsforvaltning pr. år.

Bruken av Solhov har auka. Det er trong for meir FDV-ressursar, både til reinhald og vaktmeistartenester.

FDV vil vere brannvernleiar for alle kommunale bygg. FDV vil i løpet av 2016 gå gjennom alle kommunale bygg med FDV-avtale for å sikre at branntryggleiken er ivareteken.

Ein tilstandsanalyse på nær all kommunal byggmasse i 2005 synte at vedlikehaldsetterslepet var på 25 mill. kroner, og at det var behov for om lag 4 mill. kroner i årlege vedlikehaldsmidlar. Det er etter 2005 gjort nokre større oppgraderingar av bygningsmassen. Tilsyn frå Arbeidstilsynet og miljøretta helsevern og internkontroll innan HMT kan gje pålegg eller avdekke behov for utbetringar av bygningsmassen. Rapportane etter internkontrollen (vernerunden) inneheld ønskje om ei rekke bygningstiltak som ligg utanfor den økonomiske ramma for bygningsutbetringar. Med utgangspunkt i tilstandsanalysen og resultat frå tilsyn og internkontroll vert bygningsvedlikehaldet gjennomført innafor den tilgjengeleg økonomisk ramma.

Kvalitetsvurderingar

Internkontrollen viser at det er behov for bygningsmessige utbetringar innafor fleire tenesteområde.

Budsjettramme forvaltning, drift og vedlikehald

	2015	2016	2017	2018	2019
Budsjett	18 489 614	19 843 521	20 873 521	20 495 521	20 215 521

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
FDV - Bustader	164 000	164 000	164 000	164 000
FDV - SHOS og Skulevegen 7A		1 290 000	1 916 000	1 916 000
Husleigeinntekter SHOS			-44 000	-44 000
Avlaupsleidning Kvåle skule	260 000			
Anleggsbidrag fjordenergi	400 000	400 000		
Husleige utleigebustader	-850 000	-850 000	-850 000	-850 000
Leige av mellombelse bustader	840 000	840 000	280 000	

Budsjettmerknader:

- Kommunen kjøpte to nye bustader, Rutlinslid 17 og Stedjevegen 31, i 2015. Det er lagt inn kr 164 000 til FDV-utgifter i budsjettet.
- I samband med utbygginga av Sogndal helse- og omsorgssenter er det lagt inn auke i budsjettet til forvaltning, drift og vedlikehald frå 2017.
- Frå 2018 er det lagt inn leigeinntekter for Sogndal helse og omsorgssenter med kr 44 000. Samla inntekt vil bli vurdert når leigekontraktar er inngått.
- Utbetring av avlaupsleidning ved Kvåle skule på 260 000. Fullfinansiering av tiltaket på 1 mill., vert vurdert i samband med rekneskapsavsluttinga.
- Vi har inngått avtale med Sognekraft om anleggsbidrag for framføring av fjordenergi til helsesenteret og Trudvang skule med ein kostnad på 400 000 i 2016 og 2017.
- Budsjett husleigeinntekter er for lågt budsjettert og vert auka med 850 000.
- I samband med utbygging av Sogndal helse- og omsorgssenter er det behov for leige av mellombelse bustader.

4.1.4 Andre fellesområde

Omfattar tenester utanfor ordinært kommunalt tenestekområde, beredskap, folkehelsearbeid, felles pensjonsutgifter som premieavvik, pensjonsfond m.v., avsetjing til lønsoppgjer og andre avsetjingar til seinare fordeling: Kostra 170,171,172,173,180,190, 285, 290.

Bustadsosialt arbeid

Analyse og utfordringar

Vi har inngått avtale om eit langsiktig og forpliktande samarbeid med Husbanken region vest om *Bustadsosialt velferdsprogram*. Utgangspunktet for å søke deltaking i bustadsosialt velferdsprogram er å styrkje både dei strategiske og dei operative oppgåvene til kommunen innanfor det bustadsosiale feltet, og på den måten gje eit betre tilbod til dei som er vanskelegstilte på bustadmarknaden. I februar 2015 gjorde vi ein *Programavtale for Bustadsosialt velferds-program 2014 – 2019* med

Husbanken. Denne slår fast at bustadsosialt velferdsprogram skal omfatte alt samarbeid mellom Husbanken og kommunen på det bustadsosiale området

For å oppfylle våre plikter har vi laga programplan og handlingsplan for det bustadsosiale arbeidet. Planane slår fast mål for dette arbeidet, korleis det skal forankrast i kommunale planar og korleis arbeidet skal drivast i organisasjonen.

Kvalitetsvurderingar

Politiske resultatmål for 2015 er nådd ved utarbeiding av programplan og handlingsplan.

Politiske resultatmål bustadsosialt arbeid

Fokusområde	Resultatmål
Utvikling	1. Vi skal gjennomføre alle tiltaka i bustadsosialt velferdsprogram.
Brukarar	2. Minst 5 leigetakarar i kommunale bustader skal årleg gå frå leige til eige. 3. Mellombelse butilbod skal berre unntaksvis verta nytta av barnefamiljar og unge, og slike opphald skal ikkje vare meir enn tre månader.

Beredskap

Hovudføremålet med beredskapsarbeidet er å:

- ✓ skape tryggleik for kommunen sine innbyggjarar og besøkande når det gjeld liv, helse og eigedom
- ✓ redusere risikoen for at krisesituasjonar kan oppstå ved å få fram kor sannsynleg det er at ei uønskt hending kan skje, og konsekvensane av ei slik hending
- ✓ førebyggje uønskete hendingar ved å ta omsyn til slike tilhøve i planprosessar.

Rådmannen har det formelle ansvaret for at beredskapen i kommunen er i samsvar med lovverket. Det er utarbeid ei internkontrollhandbok for beredskap og eit årshjul for arbeidet med beredskap. Vi hadde tilsyn frå Fylkesmannen med den kommunale beredskapsplikta, og fekk to avvik: kommunen manglar ein heilskapleg risiko- og sårbarheitsanalyse (ROS) og det heilskapslege beredskapsarbeidet er ikkje tilfredsstillande. Vi vil i samband med oppdatering av samfunns-ROS-en i 2015 og 2016 lukke avvika etter tilsynet.

Lokalt folkehelsearbeid

Folkehelsearbeidet er samfunnet sin samla innsats for å oppretthalde, betre og fremje folk si helse og redusere faktorar som medfører helserisiko.

Folkehelsearbeidet skal fremje helse, trivsel, gode sosiale og miljømessige tilhøve i befolkninga og vere med å førebyggje psykisk og somatisk sjukdom. Kommunane er pålagd å ha oversikt over helsetilstanden i kommunen, og skal m.a. kvart fjerde år lage eit oversiktdokument over folkehelsa og faktorar som påverkar denne.

Vi har laga internkontrollhandbok for folkehelsearbeid.

Frivillig arbeid

Det gode liv i eit lokalsamfunn vert skapt i samarbeid mellom kommunen og innbyggjarane, og vi har mange gode døme på slikt samarbeid i kommunen. Det er viktig at dette mangfaldet vert oppretthalde, og at vi kan utvikle nye former for samhandling mellom offentleg og frivillig sektor. Velferdssamfunnet står ovanfor nye utfordringar, og haldningar og verdiar knytt til samfunnsansvar og frivillig arbeid er i endring. Kommunen sin strategi for frivillig sektor legg til grunn at frivillig innsats skal bidra til å leggje til rette for sosial integrasjon, styrkje tilknytning til lokalmiljøet og vedlikehalde og utvikle demokratiet. Frivillig arbeid skal vere ein ressurs for, og eit tillegg til, den kommunale tenestyttinga. Frivilligsentralen skal vere koordinator og fungere som ein kunnskaps- og informasjonsbase for frivillig arbeid.

Strategi for kommunen si samhandling med frivillig sektor vart vedteken i desember 2012. Styret for frivilligsentralen har ansvar for å konkretisere tiltak og koordinere gjennomføring av strategien.

Politiske resultatmål frivillig arbeid

Fokusområde	Resultatmål
Utviklingsoppgåver	1. Vi skal gjennomføre strategi for frivillig sektor med vekt på etablering av utstyrssentral, informasjonsdag, rekruttering, flyktningven og dialogforum med representantar frå innvandrar-grupper og politisk/administrativt nivå, og vurdere småjobb-sentral.

Budsjetttramme andre fellesområde

	2015	2016	2017	2018	2019
Budsjett	7 825 820	10 920 802	11 120 802	10 920 802	11 120 802

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Tilskot sikringsordninga	50 000	50 000	50 000	50 000
Avsetjing til lønsoppgjer	3 177 685	3 177 685	3 177 685	3 177 685

Budsjettmerknader:

- Tilskot til sikringsordninga KLP aukar meir enn generell prisvekst. Budsjettet vert difor auka med 50 000 i tillegg til den generelle prisveksten
- Neste hovudlønsoppgjer er i 2016 og budsjett for avsetjing til lønsoppgjeret vert difor auka med 3,18 mill. til 9,19 mill.

4.1.5 Kyrkjeleg fellesråd og andre trussamfunn

Område omfattar Sogndal og Leikanger kyrkjelege fellesråd sine oppgåver i Sogndal (drift av kyrkjer med kapell/bårehus og gravlundar, administrasjon og prestetenesta) samt kommunalt tilskot til andre trussamfunn, og gjeld følgjande funksjonar i Kostra: 390, 392, 393.

Budsjettramme kyrkjeleg fellesråd og andre trussamfunn

	2015	2016	2017	2018	2019
Budsjett	4 142 481	4 196 328	4 196 328	4 196 328	4 196 328

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Tilskot til Kyrkjeleg fellesråd	53 487	53 487	53 487	53 487

Budsjettmerknader:

Tilskotet til kyrkjeleg fellesråd er auka med kr 53 487. Tilskotet er auka med deflator, som utgjer kr 111 847, minus 58 000, for å dekke kommunen sine kapitalutgifter i samband med låneopptak til investeringar i kyrkjene.

4.2 Oppvekst

4.2.1 Helsestasjon

Området omfattar helsestasjon, skulehelsetenesta og jordmortenesta og gjeld følgjande funksjonar i Kostra: 232.

Analyse og utfordringar

Folketalsutvikling for Sogndal kommune for aldersgruppa 0-19 år

År	2015	2020	2025	2030	2040
0	95	117	124	120	115
1- 5	457	540	623	640	602
6 -12	655	657	751	870	894
13 -15	288	289	290	329	400
16 -19	396	411	408	409	540

Aldersgruppa 0-19 år vil etter prognosen auke med 123 personar fram mot 2020. Auken er størst i aldersgruppa 0-5 år med om lag 105 personar. Veksten i denne aldersgruppa, fleire nye nasjonalt pålagde oppgåver og etablering av mottak for einslige mindreårige, vil utfordre helsestasjonstenesta i åra framover. Det blir spesielt viktig å byggje opp ei god førebyggjande helseteneste.

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2012	Sogndal 2013	Sogndal 2014	Gruppe 8 2014
Netto driftsutgifter til førebyggjande helsestasjons- og skulehelsetenesta pr. innbyggjar 0-20 år.	2 251	2 233	2 493	2 079
Del barn som har fullført helseundersøking innan utgangen av 1. skuletrinn	117	98	101	99
Årsverk i alt pr. 10 000 innbyggjar 0-5 år	206,8	163,6	219,9	*

*Kostra tal ligg ikkje føre

Vi nyttar meir til førebyggjande helsestasjons- og skulehelsetenesta og har fleire barn som har fullført helseundersøking innan utgangen av 1. skuletrinn, enn Kostra gruppa. Differansen mellom kommunen og Kostra gruppa utgjer om lag kr. 800 000 i året. Vi har og fleire årsverk pr. 10 000 innbyggjarar 0-5 år. Alvorleg smittsame sjukdomar er eit aukande internasjonalt problem, og det er innført nye nasjonale retningsliner for smittevern. I 2014 vart det innført 2 nye vaksiner. I statsbudsjettet vert det peika på behovet for å styrkje helsestasjons- og skulehelsetenesta.

Kvalitetsvurderingar

Politiske resultatmål for 2015 er nådd. Det er ikkje gjennomført brukargransking eller statleg tilsyn i 2015.

Politiske resultatmål helsestasjon

Fokusområde	Resultatmål
Brukar	1. Alle asyl- og flyktningbarn skal få tilbod om utvida helsekontrollar med tolk.

Budsjettramme helsestasjon

	2015	2016	2017	2018	2019
Budsjett tal	5 125 493	5 577 368	5 577 368	5 577 368	5 577 368

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Styrking helsestasjon	293 000	293 000	293 000	293 000

Budsjettmerknader:

- Løyvinga til helsestasjonen er styrkja i samsvar med føringa i statsbudsjettet om auka løyvingar til helsestasjon gjennom rammetilskotet.

4.2.2 Barnevern

Området omfattar Sogn barnevern og gjeld følgjande funksjonar i Kostra: 244, 251, 252.

Analyse og utfordringar

Sogn barnevern ei interkommunal teneste mellom kommunane Leikanger, Sogndal, Balestrand (frå 1.9.2011) og Luster - med Sogndal som vertskommune.

Dei overordna måla er:

- Medverke til at barn og unge får gode oppvekstvilkår.
- Sikre at barn og unge, som lever under forhold som kan skade helse og utvikling, får naudsynt hjelp og omsorg til rett tid.
- Samarbeide tett med andre faggrupper for å sikre best mogleg tenesteyting, og for å gje eit samla godt tenestetilbod til brukarar.

Folketalsutvikling for Sogndal kommune for aldersgruppa 0-19 år

År	2015	2020	2025	2030	2040
0	95	117	124	120	115
1- 5	457	540	623	640	602
6 -12	655	657	751	870	894
13 -15	288	289	290	329	400
16 -19	396	411	408	409	540

Aldersgruppa 0-19 år vil etter prognosen auke med 123 personar fram mot 2020. Auken er størst i aldersgruppa 0- 5 år med om lag 100 personar. Utifrå dette kan vi forvente at det vil verte auka behov for tenester frå barnevernet i perioden.

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2012	Sogndal 2013	Sogndal 2014	Gruppe 8 2014
Netto driftsutgifter pr. innbyggjar 0-17 år, barnevernstenesta	3 768	5 723	6 081	7 773
Netto driftsutgifter per barn med tiltak	111 263	171 589	190 537	168 091*
Del barn med barnevernstiltak i høve til innbyggjar 0-17 år	3,4	3,3	3,2	4,8*
Barn med undersøking eller tiltak pr. årsverk	21,8	19,5	15	16,2*
Del undersøking med handsamingstid over 3 månader	11,1	13,2	-	-

*Gjeld landet, tal for Kostra gruppe 8 ligg ikkje føre

Netto driftsutgifter pr. innbyggjar 0-17 år ligg framleis under Kostra gruppa, men kostnadene har auka det siste året. Differansen mellom kommunen og Kostra gruppa utgjør i 2014 om lag 2,8 mill. kroner i året. Vi ligg over Kostra gruppa når det gjeld netto driftsutgifter pr. barn med tiltak, medan del barn med tiltak ligg under landssnittet. Dette kan bety at vi har ein del å hente på å bruke eigne tiltaksarbeidarar som kan yte hjelp til heimane og familiare. Vi har tidlegare lege under Kostra gruppa når det gjeld handsamingstid over 3 månader, men tal for Kostra gruppe 8 ligg ikkje føre for 2014. Det gjer heller ikkje tal for Sogndal.

Kvalitetsvurderingar

Politiske resultatmål for 2015 er delvis nådd. Det er utarbeidd tiltaksplan for alle barn som har rett til det, men barnevernet har hatt fleire fristbrot. Ved 3. kvartal 2015 var det ikkje meldt om fristbrot. Fylkesmannen gjennomførde tilsyn på systemnivå våren 2014. Sogn barnevern fekk fleire pålegg som følgje av det. Det har i heile 2015 vorte jobba med å lukke dei pålegga. Det har og vore fleire tilsyn i enkeltsaker som har medført pålegg som støttar opp om pålegga på systemnivå frå fylkesmannen våren 2014. Dette blir det kontinuerleg jobba med.

Arbeidstilsynet har gjennomført tilsyn på psykososialt arbeidsmiljø. Avvika frå tilsynet er lukka.

Politiske resultatmål barnevern

Fokusområde	Resultatmål
Brukar	1. Vi skal ikkje ha fristbrot i barnevernet. 2. Alle barn i barnevernet som har tiltak, skal ha tiltaksplan. 3. Alle barn i fosterheim skal få oppfylt minimumskrava for tilsynsbesøk.

Budsjettramme barnevern

	2015	2016	2017	2018	2019
Budsjett	8 577 766	8 867 351	8 867 351	8 867 351	8 867 351

4.2.3 Aktivitetstilbod barn og unge

Området omfattar ulike kommunale aktivitetstilbod til barn og unge, og gjeld følgjande funksjonar i Kostra: 231.

Analyse og utfordringar

Folketalsutvikling for Sogndal kommune for aldersgruppa 0-19 år

År	2015	2020	2025	2030	2040
13 -15	288	289	290	329	400
16 -19	396	411	408	409	540

Aldersgruppa 13-19 år vil vere relativt stabilt fram mot 2020.

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2012	Sogndal 2013	Sogndal 2014	Gruppe 8 2014
Netto driftsutgifter aktivitetstilbud barn og unge i %	14,6	5,7	13,3	8,2
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud til barn og unge pr. innbyggjar	212	91	157	142
Netto driftsutgifter til aktivitetstilbud barn og unge pr. innbyggjar 6-18 år	1 274	568	973	817

Vi nyttar meir til aktivitetstilbod til barn og unge enn Kostra gruppa. Prosentandelen driftsutgifter på dette området viser at Sogndal har hatt ein kraftig auke frå 5,7 % i 2013 til 13,3 % i 2014. Dette viser at dei unge gjer bruk av kommunen sitt aktivitetstilbod.

Ungdomsavdelinga flytta kontoret til VGS og omorganiserte seg i 2015. Den består no av 2 personar, ein i 80% stilling og ein i 70% stilling, og har fleire personar i engasjementstillinger for å støtte opp under aktivitetar som er i drift. Med det satsar ungdomsavdelinga på å vera meir synleg og tilgjengeleg etter skuletid og feriar.

Det er ein god dialog og samarbeid med vidaregåande skule. For å ta tak i utfordringane mange unge i dag har, knytt til psykisk helse, er det starta opp samtalegrupper for ungdommar i «gråsoner».

Vi har fått ein heilt ny kontakt med målgruppa 15-19 år som har vore nedprioritert dei tidligare åra. Vi ser ei positiv utvikling av deltaking og engasjement hos denne målgruppa.

MOT-arbeidet er ein sentral del i avdelinga sitt førebyggjande arbeid. Vi har klart å gjennomføra alle måla i verksemdplanen vår, og har utvikla oss godt i forhold til å bli meir synleg og kjend i kommunen.

Kvalitetsvurderingar

Ungdomsavdelinga ligg godt an til å nå det politiske resultatmålet med tal aktivitetar for målgruppa 15 – 18 år. Tal personar ligg noko lågare enn 50, men vi forventar betre tal utover hausten 2015.

Politiske resultatmål aktivitetstilbod barn og unge

Fokusområde	Resultatmål
Brukar	1. Alle 13 – 19 åringar skal få eit aktivitetstilbod i haustferien, vinterferien og i starten/slutten av sommarferien.

Budsjettramme aktivitet barn og unge

	2015	2016	2017	2018	2019
Budsjett	1 595 759	1 595 759	1 595 759	1 595 759	1 595 759

4.2.4 Barnehage

Området omfattar kommunale og private barnehagar samt særskilde tiltak til førskulebarn og gjeld følgjande funksjonar i Kostra: 201, 211

Analyse og utfordringar

Folketalsutvikling for Sogndal kommune for aldersgruppa 0-5 år

År	2015	2020	2025	2030	2040
0	95	117	124	120	115
1- 5	457	540	623	640	602

Folketalsutviklinga viser at det vil bli behov for auka kapasitet i åra framover, og ny barnehage er under planlegging.

Alle styrarar og pedagogiske leiarar har pedagogisk utdanning. Stadig fleire born nyttar heile opningstida og dette utfordrar bemanningskapasiteten.

Frå 1.mai vart det innført inntektsgradert foreldrebetaling der ingen skal betale meir enn 6% av inntekta til hushaldet. Frå 1.august vart det innført gratis kjernetid på 20 t/v for alle 4-5 åringar. Kompensasjon for inntektstapet er overført kommunane gjennom kommuneramma.

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2012	Sogndal 2013	Sogndal 2014	Gruppe 8 2014
Netto driftsutgifter barnehagesektoren i % av kommunen sine totale netto driftsutgifter	15,4	14,5	14,5	16,3
Netto driftsutgifter pr. innbyggjar 1-5 år i kr.	114 991	115 627	121 663	122 770
Andel barn 1-5 år med barnehageplass	94,2	93,8	92,1	90
Andel minoritetsspråklege barn i barnehage i forhold til innvandrerbarn 1-5 år	74,2	54,3	76,9	74,6
Korrigerte brutto driftsutgifter i kroner pr. barn i kommunal barnehage	148 261	149 445	162 775	169 935
Andel tilsette med barnehagelærerutdanning	52,1	46,6	46,5	35,7
Brutto driftsutgifter til «styrka tilbod til førskulebarn» pr. barn som får ekstraressursar, alle barnehagar	71 056	77 172	87 878	84 210
Andel barn som får ekstra ressursar til «styrka tilbod til førskulebarn», i forhold til alle barn i barnehage	12,3	9,6	9,8	12,6

Sogndal kommune ligg under Kostragruppa i høve netto driftsutgifter pr. innbyggjar 1-5 år i 2014, men vi har ei auke i driftsutgifter frå 2013 til 2014. Ei årsak kan vere fordelinga av barn over og under 3 år.

Andel barn 1-5 år med barnehageplass har gått ned frå 2012. Av dei som søker får alle plass, og det kan tyde på at det er fleire familiar som ikkje søker om barnehageplass.

Ein større del av innvandrarbarn går i barnehage i kommunen enn Kostragruppa. Det har og vore ei stor auke i andelen minoritetsspråklege barn i barnehage i forhold til samla tal innvandrarbarn frå 2013 til 2014.

Vi ligg over Kostragruppa når det gjeld brutto driftsutgifter til styrka tilbod til førskulebarn pr. barn som får ekstraressursar. Dette kan tyde på at vi nyttar meir på tidleg innsats enn andre kommunar.

Kommunen har høg del utdanna barnehagelærarar og oppfyller slik 100 % av krav til pedagognorm, ein faktor som har stor betyding for kvaliteten.

Rådmann har fullmakt til å fastsetje sats pr. barn for løyving til private barnehagar i samsvar med lovverket.

Kvalitetsvurderingar

Vi er godt i rute med å oppnå dei politiske resultatmåla for 2015. Barnehagane jobbar systematisk med å få kvalitetssystemet til å bli kjend for alle tilsette, og at det skal bli godt implementert og bli til nytte i arbeidet.

Fylkesmannen utfører tilsyn i èin kommune med tema opplysningsplikt til barneverntenesta jf. barnehagelova § 22. Sogndal kommune deltek her i lærande tilsyn, og skal drive interntilsyn med gjennomgang av eigen praksis.

Politiske resultatmål barnehagar

Fokusområde	Resultatmål
Utviklingsoppgåver	1. Vi skal i 2016 kartlegge behov for barnehageutbygging, og førebu utbygging av ny barnehage i sentrum.
Brukarar	2. I denne perioden skal barnehagane innan «System for styrka læring» særleg vektleggje programområda psykisk helse og tidleg innsats, og arbeide aktivt for tverrfagleg samhandling.
Tilsette	3. Vi skal leggje til rette for at 3 fleire tilsette kan ta fagbrev i planperioden.

Budsjettramme barnehage

	2015	2016	2017	2018	2019
Budsjett	53 375 373	54 023 324	54 023 324	54 023 324	54 023 324

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Inntektsgrader foreldrebetaling	646 000	646 000	646 000	646 000
Redusert spesped	-150 000	-150 000	-150 000	-150 000

Budsjettmerknader:

- Ny nasjonal ordning frå 1 mai 2015. Foreldre med inntekt under eit fastsett lønnsnivå har krav på redusert foreldrebetaling i barnehage. Inntektstapet til kommunen er grovt rekna til kr 646 000.
- Spesped i barnehage er redusert med kr 150 000 som ledd i innsparingstiltak.

4.2.5 Grunnskule og SFO

Området omfattar grunnskulane i kommunen, SFO, opplæring av barn i asylmottak og skuleskyss, og gjeld følgjande funksjonar i Kostra: 202, 215, 223.

Analyse og utfordringar

Folketalsutvikling for Sogndal kommune for aldersgruppa 6 – 16 år

År	2015	2020	2025	2030	2040
6 -12	655	657	751	870	894
13 -15	288	289	290	329	400

Tal innbyggjarar i skulepliktig alder (6-15 år) vil etter prognosen ikkje auke med meir enn 3 fram mot 2020, medan auken vil vere 98 fram mot 2025. Det vil ikkje vere trong for å utvide skulearealet i denne perioden. Det vil verte fleire klassar med høgare elevtal, noko som kan innebere behov for større klasserom.

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2012	Sogndal 2013	Sogndal 2014	Gruppe 8 2014
Korrigerte brutto driftsutgifter til grunnskule-sektor pr. elev (inkl. lokale/skyss)	96 820	100 910	105 427	101 681
Netto driftsutg. til grunnskule, per innb. 6-15 år	78 692	80 603	84 743	79 961
Andel elevar i % som får spesialundervisning	14,1	13,9	12,3	8,6
Andel timer spesialundervisning av antall lærertimer totalt	29,6	25,2	21,3	17,6
Netto driftsutg. til SFO, per innb. 6 – 9 år	2 743	1 507	2 670	2 417
Gjennomsnittleg gruppestorleik 1-4 årstrinn	12,1	12,2	12,7	13,8
Gjennomsnittleg gruppestorleik 5-7 årstrinn	12,6	12,5	11,3	13,2
Gjennomsnittleg gruppestorleik 8-10 årstrinn	13,9	12,9	14,9	15,1
Grunnskulepoeng	43,5	42,2	41,9	40,4*

*Gjeld landet, tal for Kostra gruppe 8 ligg ikkje føre

Kommunen ligg over Kostra-gruppa i korrigerte brutto driftsutgifter per elev. Vi ligg framleis over Kostra-gruppa når det gjeld elevar som får spesialundervisning. Netto driftsutgifter til SFO har gått mykje opp frå 2013 til 2014 og er no litt høgare enn Kostra-gruppa.

I mars 2015 la Djupedalutvalet fram si utgreiing «Å høre til». Utvalet har vurdert ei rekke verkemiddel for å skapa eit trygt psykososialt skulemiljø, motverka og handtera krenkingar, mobbing, trakassering og diskriminering i skulen. Utvalet kjem med mange framlegg til tiltak for å redusera tal elevar som vert krenka, mobba, trakassert og diskriminert i skulen. Utvalet kjem og med framlegg til endringar i regelverket, bruk av pedagogiske verkemiddel og framlegg til organisatoriske endringar.

Ludvigsenutvalet la i juni 2015 fram rapporten «Fremtidens skole». Mandatet til utvalet var å vurdere grunnopplæringa sine fag opp mot krav til kompetanse i eit framtidig samfunns- og arbeidsliv. Kva treng elevane å læra?

Utvalet tilrår fire kompetanseområde som må utviklast i løpet av skulegangen: fagspesifikk kompetanse, kompetanse i å læra, kompetanse i å kommunisera, samhandla og delta og kompetanse i å utforska og skapa.

Dette vil m.a. krevja fornying av læreplanane, oppdatering av læremiddel, samanheng i styringsdokument, utvikling av rettleiings- og støtteressursar og kompetanseutvikling av lærarar.

Strategi for vidareutdanningar av lærarar finn vi i «Kompetanse for kvalitet» og «Lærarløftet». Desse dokumenta omtalar kompetansekrav til lærarar, statlege system for vidareutdanningar og finansieringsordningar, men det er skule-eigar som har ansvaret for å få på plass rett kompetanse i skulen.

Den statlege ordninga med stipend/frikjøp for å ta vidareutdanning dekker per i dag ein del av kommunen sine utgifter til vidareutdanning, men ordninga dekker ikkje alt.

Rettleiarkorpset frå Utdanningsdirektoratet avslutta arbeidet sitt i Sogndal i mai 2015. I sluttmeldinga frå dei vert det peika på fylgjande problemstillingar for kommunen:

- Manglande systematisk og systemisk samhandling mellom skuleeigarnivå og skulenivå med tanke på å utvikle ein felles retning, mål og å byggje «Sogndalskulen».
- Kommunen sitt mål har vore å utvikle «Sogndalskulen», men ein har ei utfordring med å definere ein felles forståing av kva dette inneber.
- Fokuset på omdømmebygging kan hindre kommunen å ta tak i manglar og dermed stoppe god utvikling
- Kommunen har forplikta seg på ei rekke satsingsområde, mellom anna gjennom regionrådet, og kommunen må gjere tydelegare prioriteringar enn i dag. Dette gjeld også i stor grad for skulenivået. Det er ein utfordring å velje maks 2 -3 satsingsområder og holde fast på desse over tid.

Elevar i grunnskolen med anna morsmål enn norsk og samisk har rett til særskild norskopplæring til dei har tilstrekkeleg dugleik i norsk til å følgje den vanlege opplæringa i skolen. Kommunen skal kartleggje kva dugleik elevane har i norsk før det blir gjort vedtak om særskild språkopplæring.

Tidlegare hadde vi ei ordning der tilskot til særskild norskopplæring vart tildelt som særtilskot med sentrale retningslinjer og etter tal elevar som hadde rett på slik opplæring. Denne ordninga vart teken bort og tilskotet vart lagt inn som ein del av rammetilskotet til kommunane. Vi har vidareført dette «særtilskotet» til særskild norskopplæring i minstetimetalsmodellen. Tilskotet er ikkje regulert etter elevtalet.

Tal elevar frå språklege minoritetar har vore slik dei siste 5 åra:

GSI 01.10	2010	2011	2012	2013	2014
Tal elevar	30	29	35	45	41

Kjelde: GSI

Kvalitetsvurderingar

Alle politiske resultatmål for 2015 blir gjennomført.

Politiske resultatmål grunnskule og SFO

Fokusområde	Resultatmål
Brukar	1. Vi skal ha null-toleranse for mobbing i Sogndalsskulen og elevane sin trivsel skal vera over landssnittet 2. I Sogndalsskulen skal alle elevar på 8.trinnet vera over meistringsnivå 1 på nasjonale prøvar 3. Resultata ved nasjonale prøvar skal ligge over det gjennomsnittet kommunen har hatt dei to siste åra for 5., 8. og 9. trinnet. 4. Sogndalsskulen skal kvalifisera alle elevar til å gjennomføra det 13-årige skuleløpet
Utviklingsoppgåver	5. I arbeidet med å implementera strategisk skuleplan skal vi vidareføra arbeidet med heilskapleg læringsmiljø med vekt på lærarrollen og IKT som grunnleggjande dugleik. Nytt satsingsområde i 2016 er «Skulen som lærande organisasjon»

Budsjettramme grunnskule og SFO

	2015	2016	2017	2018	2019
Budsjett	86 564 678	90 239 553	90 239 553	90 239 553	90 239 553

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Spesped	138 374	138 374	138 374	138 374
Auke i skuleramma	111 000	111 000	111 000	111 000
PPT tenesta	198 439	198 439	198 439	198 439

Budsjettmerknader:

- Budsjettet for spesialpedagogiske tiltak i skulane er auka med kr 138 374.
- Auke i skuleramma gjeld ny naturfagtime
- Frå 2016 skal Sogndal kommune vere vertskommune for PPT-tenesta. Auke i Sogndal kommune sine utgifter ved overgang til ny ordning er kr 198 439.

4.2.6 Pedagogisk psykologisk rådgjevingsteneste (PPT)

Frå 1. januar 2016 er Sogndal vertskommune for Sogn PPT som består av kommunane Sogndal, Vik, Leikanger, Luster og Aurland. Sogn PPT vil også yte tenester til fylkeskommunen for lærlingar og elevar i vidaregåande skule. Målet er å skape ei meir heilskapleg pp-teneste i Sogn.

Analyse og utfordringar

Det er viktig å få til ei god etablering av Sogn PPT. Kontoret skal bli eit sterkt utviklingskontor for dei deltakande kommunane innanfor skule og barnehage. Ved å knyte saman PP-kontora får vi ei meir stabil og mindre sårbar teneste. Det vil då og bli eit meir tenleg system for alle elever som skal starte på vidaregåande skular i regionen, og ei gjennomgåande teneste vil styrkje denne sida av problemstillinga.

Arbeidsmarknaden er utsett for sterk konkurranse og det vil vere ein fordel med nettverksbygging der fleire fag kan arbeide innanfor same kontorfellesskap. Høgskulen i Sogn og Fjordane vil vere aktuell samarbeidspart for å byggje slik kompetanse.

Politiske resultatmål Sogn PPT

Fokusområde	Resultatmål
Brukar	1. Vi skal etablere Sogn PPT og sikre god samhandling mellom Sogn PPT og andre tenester innan oppvekst i dei deltakande kommunane

4.2.7 Kultur

Området omfattar musikk og kulturskule, bibliotek, lokalhistorisk arkiv, nærmiljø, idrett og friluftsliv, frivillige lag og organisasjonar, og gjeld følgjande funksjonar i Kostra: 365, 370, 375, 380, 381, 383, 385.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2012	Sogndal 2013	Sogndal 2014	Gruppe 8 2014
Netto driftsutgifter i prosent av totale netto driftsutgifter	3,2	3,4	2,4	3,5
Netto driftsutgifter for kultur pr. innbyggjar i kroner	1 456	1 607	1 180	1 733
Netto driftsutgifter til folkebibliotek pr. innbyggjar	462	472	482	242
Netto driftsutgifter til musikk- og kulturskular pr. innbyggjar	311	296	346	286

Vi brukar meir til kultur pr. innbyggjar til bibliotek og musikk- og kulturskulen enn Kostragruppa. Husleiga i kulturhuset for biblioteket og kulturskulen kan vere ein forklaring på dette.

Sogndal kommune har tilsette på kulturområdet innanfor kulturskule, bibliotek og frivilligsentral. På desse områda brukar vi meir enn gruppe 8 pr. innbyggjar. Det er elles ikkje eigen kulturadministrasjon til å følgje opp øvrig kulturarbeid frå kommunen si side. Det gjer at kommunen yter lite bistand til det frivillige kulturarbeidet i kommunen. Det er eit mål på sikt å styrkje kulturadministrasjonen i kommunen.

Kulturdepartementet presiserer i «Nasjonal bibliotekstrategi 2015-2018», som vart lagt fram 12. august 2015, det som står i paragraf 1 i «Lov om folkebibliotek» frå 01.01.2014:

«• bibliotekene som møteplasser for debatt og offentlig samtale • arena for kulturopplevingar og læring • e-bokutlån i alle bibliotek • styrking av innkjøpsordninga for litteratur for å sikre bredde i sjangre med særlig vekt på barn og unge • styrking av samarbeidet mellom folkebibliotek og skoler.»

Sogn og Fjordane fylkesbibliotek arbeider saman med kommunane i fylket for å få til regionale samarbeidsavtalar mellom biblioteka i fylket. For oss vil det vere ein avtale mellom biblioteka i Indre Sogn.

Med auke i folketallet vil trongen for anlegg for idrett og fysisk aktivitet auke, m.a. ny fleirbrukshall. Kommunal plan for fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv viser fleire prosjekt i privat og kommunal regi som vil møte denne utviklinga.

Kvalitetsvurderingar

Dei politiske resultatmåla for 2015 er gjennomført. Det er ikkje gjennomført brukargransking eller tilsyn på området, og internkontrollen har ikkje avdekket avvik som vil få konsekvensar for kvaliteten på tenestene.

Politiske resultatmål kultur

Fokusområde	Resultatmål
Utviklingsområde	1. Vi skal, i samarbeid med frivillige organisasjonar, satse på nyskapande friluftsliv i samsvar med arealdelen av kommuneplanen og ruste opp kaihuset som ein samlingsplass for friluftsmiljøet i Sogn. 2. Vi skal oppretthalde høgt nivå på bibliotektenestene, og styrke Sogndal bibliotek som kulturell møteplass.

Budsjettramme kultur

	2015	2016	2017	2018	2019
Budsjett	9 493 231	9 603 650	9 603 650	9 603 650	9 603 650

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Tilskot løypepreparering	-50 000	-50 000	-50 000	-50 000
Sogndal kulturhus	-25 250	-25 250	-25 250	-25 250

Budsjettmerknader:

- Tilskot kr 50 000 til løypepreparering i Hodlekve går ut av budsjettet
- Nettoramme FDV og husleigeinntekter i Sogndal kulturhus som gjeld bibliotek og kulturskulen.

4.3 Helse, omsorg og velferd

Analyse og utfordringar

Folketalsutvikling for Sogndal kommune for aldersgruppa 20 – 90+

År	2015	2020	2025	2030	2040
20 – 44	2 831	3 133	3 371	3 469	3 385
45 – 66	1 970	2 143	2 263	2 459	3 008
67 – 79	721	853	945	978	1 212
80 – 89	269	265	325	449	537
90 +	72	85	80	85	160

Fram til 2020 vil veksten i eldre over 67 år vere moderat. Veksten er i hovudsak knytt til gruppa yngre eldre. Framskrivinga syner at den store utfordringa når det gjeld omsorgsbehov relatert til alder først kjem rundt 2020/25. Tabellen syner at fram til 2040 vil aldersgruppa 20 – 66 år auke med 1 692 personar. Dette svarar til ein vekst på 36% for heile perioden, eller ein gjennomsnittleg årleg vekst på 2,1%. Aldersgruppa 67 – 79 år aukar med 81%, 80 – 89 år med 88% og gruppa 90 år og eldre med 135%.

Demografiske endringar saman med endring i helsetilstand og funksjonsevne påverkar det framtidige omsorgsbehovet. Hovudbiletet er at det vert fleire brukarar av omsorgstenester; dei vil vere i alle aldersgrupper og ha samansette omsorgsbehov.

Felles nøkkeltal Kostra Helse og omsorg

	Sogndal 2012	Sogndal 2013	Sogndal 2014	Gruppe 8 2014
Nto.driftsutg. til pleie og omsorg i prosent av samla driftsutgifter	33,3	31,3	33,6	28,6
Nto.driftsutg. pleie og omsorg pr. innbyggjar i kroner	15 385	14 838	16 636	14 135
Andel årsverk i brukarretta tenester med fagutdanning	69	71	69	77

Tabellen syner at i 2014 nytta vi 33,6% av dei frie inntektene på omsorgstenestene. Gjennomsnittet for Kostra gruppa er 28,6%. Dette vil seie at kommunen nyttar om lag 12,8 mill. kroner meir enn kva vi ville ha gjort dersom vi låg på snittet for Kostra gruppa. I 2013 nytta vi 7,1 mill. kroner meir enn Kostra gruppa.

Samhandlingsreforma legg til grunn at veksten i helse- og omsorgstenester i større grad skal gå til tenester i kommunane. Dei overordna strategiane er auka satsing på førebyggjande arbeid, auka utdanningsnivå for tilsette for omsorgstenestene, ny teknologi, tekniske hjelpemiddel og universell utforming.

Kommunestyret vedtok i 2014 plan for helse og omsorgstenestene. Visjonen er "God helse og omsorg – vårt felles ansvar". Dette skal ein nå med helsefremjande og førebyggjande arbeid. Innbyggjarane skal ta ansvar for eiga helse, så mykje og så lenge dei kan. Kommunen skal gje behandlingstilbod i eigen kommune når det er fagleg forsvarleg. Til sist, kommunen skal ha trygge omsorgstenester for dei som treng det.

Kommunestyret har som ein av dei viktigaste tiltaka knytt til samhandlingsreforma sett i gang utbygging av Sogndal helse- og omsorgssenter (SHOS). Mål med utbygging er:

- å auke arealet for helse- og omsorgstenestene i kommunen i samsvar med auke i tal innbyggjarar og forventa auke i tal eldre.
- byggje ny institusjonsdel sidan eksisterande institusjon treng bygningsmessig oppgradering.
- samlokalisere helse- og omsorgstenestene i kommunen for å vidareutvikle eit sterkt fagmiljø.
- leggje til rette for å løyse nye helse- og omsorgsoppgåver til kommunen som følgje av samhandlingsreforma.

I helse og omsorgsplanen heiter det at helse og omsorgstenestene skal leggje til rette for at innbyggjarane tek ansvar for eiga helse så langt og så lenge dei kan. Vidar heiter det at vi skal gje behandlingstilbod i eigen kommune så langt det er fagleg forsvarleg og at vi skal yte trygge omsorgstenester for dei som treng det. Innbyggjarane skal slik få fleire helsetenester lokalt, både når det gjeld førebygging, behandling og oppfølging av kronisk sjuke og eldre. Dei skal møte tverrfaglege team, og det skal satsast på habilitering og rehabilitering.

Felles politiske resultatmål for helse og omsorg

Fokusområde	Resultatmål
Brukar	1. Vi skal satse på helsefremjande og førebyggjande arbeid og gode omsorgs- og dagtilbod til dei som treng det. 2. Sakshandsamartida skal ikkje overstige 14 dagar, og iverksettingstida skal ikkje overstige 12 dagar.

4.3.1 Førebyggjande helsearbeid, diagnose og behandling

Området omfattar miljøretta helsevern, Sogndal frisklivs- og meistringssenter, legetenesta, legevakt, fysioterapi, ergoterapi og formidling av hjelpemiddel og gjeld følgjande funksjonar i Kostra: 233, 241.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2012	Sogndal 2013	Sogndal 2014	Gruppe 8 2014
Årsverk av leger pr. 10 000 innbyggjar	8,6	10,4	12,3	9,8
Årsverk av fysioterapeutar pr. 10 000 innb.	6,9	7,2	7,9	8,0

Vi ligg over Kostra gruppa i årsverk legar pr. 10 000 innbyggjar. Ei stadig auke i folketal og pasientar er grunnlaget for at tal legestillingar er auka med 2 dei siste 3 åra. Det har ikkje vore tilsvarende auke i hjelpepersonell.

Vi ligg om lag på same nivået som Kostragruppa når det gjeld tal tilsette i fysioterapitenesta. Frå juni 2015 er det tilsett 1 ny fysioterapeut i 100 % stilling. Stillinga skal m.a. arbeide med satsinga på kvardagsrehabilitering.

Det er sett i gang utgreiing om utviding av legevaktdistriktet, etter at Vik har søkt om samarbeid frå 1. januar 2016. Luster er òg invitert til å delta. Det er også trong for å samordne legevakta knytt til KAD-sengene med den ordinære legevakta.

Sogn frisklivs- og meistringssenter er eit samarbeid mellom kommunane Leikanger, Luster og Sogndal. Senteret har frå 2015 hatt ei prosjektstilling på 60% for å arbeide med prosjekt innafor læring og meistring. Frå 2016 er stillinga fast med 30%. Prioriterte prosjekt er m.a. barn og unge med overvekt, skule for pårørende til demente, KID kurs (depresjonsmeistring) for studentar og diabetes.

Kvalitetsvurderingar

Politiske resultatmål for 2015 er nådd. Det er gjennomført sjølvmeldingstilsyn om akutte medisinske tenester utanfor institusjon. Internkontrollen har ikkje avdekket tilhøve som vil få konsekvensar for kvaliteten på tenestene.

Politiske resultatmål førebyggjande helsearbeid, diagnose og behandling

Fokusområde	Resultatmål
Brukar	- Vi skal i eit eige prosjekt satse på kvardagsrehabilitering som metode, m.a. med opplæring av minst 100 tilsette. - Vi skal førebu etablering av ei eiga rehabiliteringsavdeling som del av utbygginga av SHOS.

Budsjettramme førebyggjande helsearbeid, diagnose og behandling

	2015	2016	2017	2018	2019
Budsjett	12 305 568	13 065 394	13 065 394	13 065 394	13 065 394

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Hjelpepersonell legesenteret	66 000	66 000	66 000	66 000
Stilling kommuneoverlege	107 500	107 500	107 500	107 500
Fysioterapi	150 000	150 000	150 000	150 000
Norsk pasientskadeerstatning	150 000	150 000	150 000	150 000

Budsjettmerknader:

- Legesenteret har ein jamn auke i pasientar og vi har styrke ressursane til hjelpepersonell.
- Kommuneoverlegeressursen vert auka med 10% stilling m.a. knytt til nye krav til legevaktsordninga
- Helfo sender krav til kommunane på utført i fysioterapibehandling i andre EØS-land. Budsjettet er auka med 100 000. I tillegg er driftstilskotet til privatpraktiserande fysioterapeutar er korrigert med kr. 50 000.
- Budsjettauke med kr 150 000 som følgje av regulering av kommunetilskot til Norsk pasientskadeerstatning.

4.3.1 Aktivisering og støttetjenester

Området omfattar aktivisering og servicetjenester overfor eldre og personer med nedsett funksjonsevne, tilbod til personar med rusproblem og arbeidsretta tiltak i kommunal regi og gjeld følgjande funksjonar i Kostra: 234, 243, 273.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2012	Sogndal 2013	Sogndal 2014	Gruppe 8 2014
Netto driftsutgifter til aktivisering pr. innbyggjar over 18 år	1 327	981	1021	1124
Netto driftsutgifter til tilbod til personar med rusproblemer pr. innbyggjar 18-66 år	259	407	306	307

I 2014 nyttar kommunen mindre enn Kostra gruppa til aktivisering pr. innbyggjar over 18 år. Driftsutgifter til personar med rusproblem er på linje med Kostragruppa. Dette talet har hatt ein nedgang frå 2013 til 2014.

I følgje Helse- og omsorgstjenestelova skal kommunen syte for velferds- og aktivitetstiltak for barn, personar med nedsett funksjonsevne og eldre. Dette gjeld mellom anna personar med varierende grad av psykisk funksjonshemming og dei som fell utanfor ordinært arbeid, som t.d. yngre uføre. Det kan òg vere flyktningar som ikkje kjem seg inn på den ordinære arbeidsmarknaden.

For aldersgruppa 70 år og eldre er dagtilbod lagt til Sogndal omsorgssenter. Avdelinga gjev tilbod om ulike dagaktivitetar for brukarar med vedtak. Tilbodet er både individuelt og i grupper retta mot ulike mål- og brukargrupper. Utbygging av nytt

dag- og aktivitetssenter (SHOS) er eit viktig fundament i omsorgstilbodet til heimebuande, ikkje minst for dei demente.

Området gjeld òg tenester til psykisk utviklingshemma, unge «uføre» som ikkje har anna tilbod, ungdommar som av ulike årsaker har det vanskeleg, flyktningar og brukarar som slit med psykiatri og/eller rus. Dei har ulike vilkår, men skal ifølgje lovverket ha ein aktivitet eller arbeid å gå til. Kommunen har i mange år kjøpt slike tenester for mange brukarar. På bakgrunn av rapport frå Agenda Kaupang, og formannskapet si handsaming av den, skal kommunen i større grad yte tenester i eigen regi. Denne omlegging vil starte i 2015 og bli vidareført i 2016. Mellom tiltaka er å starte opp att ressursenteret på Kaupanger, eit dag- og aktivitetstilbod.

Når det gjeld tilbod til personar med psykiatri og rus-utfordringar, starta vi eit aktivitetstilbod hausten 2014 på Solhov. Her er vi komne godt i gang, og tilbodet er teke vel imot både av brukarar og tilsette. Det er sentrumsnært, samtidig som det ikkje så lett let seg stigmatisere. Utfordringa vil vere å få ei meir stabil brukarmengde, slik at fleire aktivitetar kan leggst dit på permanent basis. Aktiviteten starta opp med midlar frå fylkesmannen, men vi har god tru på at det skal halde fram med eininga sine egne ressursar.

I primærhelsemeldinga som etter planen skal handsamast i Stortinget i november, er det gjort framlegg om at kommunane skal få plikt til å etablere øyeblikkeleg hjelp døgntilbod frå 2017 for pasientar og brukarar med psykiske lidningar og rusproblem.

Andre varsla tiltak innanfor dette området i primærhelsemeldinga er m.a.:

- Betalingsplikt for utskrivingsklare pasientar, tidlegast frå 2017
- Lovfesta plikt til å ha psykologkompetanse i kommunane frå 2020

Kvalitetsvurderingar

Når det gjeld politiske resultatmål for 2015 er kommunen godt i gang innfor rus/psykiatri, og ein ventar resultat for PU. Det er gjennomført forvaltingsrevisjon for ressurskrevjande brukarar. Det blir gjennomført brukargransking innfor PU i oktober 2015.

Politiske resultatmål aktivisering og støttetenester

Fokusområde	Resultatmål
Brukar	1. Sogndal ressursenter skal utviklast til eit variert og godt kommunalt dagtilbod for utviklingshemma, unge uføre og andre som treng aktivitet og sysselsetting. 2. Dagtilbodet for heimebuande personar med demens skal vidareutviklast fram mot ferdigstilling av SHOS.

Budsjettramme aktivisering og støttetenester

	2015	2016	2017	2018	2019
Budsjett tal	16 667 920	18 297 421	18 297 421	18 297 421	18 297 421

4.3.2 Pleie og omsorg – heimetenester

Området omfattar praktisk bistand og opplæring, brukarstyrt personleg assistent, avlasting utanfor institusjon, omsorgsløn, helsetenester i heimen, og gjeld følgjande funksjonar i Kostra: 254

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2012	Sogndal 2013	Sogndal 2014	Gruppe 8 2014
Mottakarar av heimetenester pr. 1 000 innbyggjar 0-66 år.	15	14	15	21
Mottakarar av heimetenester pr. 1 000 innbyggjar 67-79år.	88	91	94	68
Mottakarar av heimetenester pr. 1 000 innbyggjar 80 år +.	476	486	472	332
Korrigerte brutto driftsutgifter pr. mottakar	257 571	261 334	288 372	244 128

Kostratala syner at mange eldre får omsorgstenester i eigen heim. Både ressursbruk og tal brukarar ligg over KOSTRA gruppa.

Pleie- og omsorgstenesta har hovudtyngda av brukarane i aldersgruppa over 80 år. Auka tal eldre og flytting av tenesteproduksjon frå spesialisthelsetenestene utfordrar kommunale tenester. Difor er det viktig å satse på førebyggjande tiltak og kvardagsrehabilitering, både for å førebyggje eller utsette hjelpebehov. Innovasjon i tenesteproduksjonen og auka bruk av velferdsteknologi er også viktig. Neste steg i samhandlingsreforma er at kommunen frå 2017 skal ta imot brukarar med tilbod frå spesialisthelsetenesta innan rus og psykiatri.

Denne funksjonen gjeld og tilbod til psykisk utviklingshemma, psykisk sjuke, personar med brukarstyrt personleg assistent (BPA), omsorgsløn og dei som mottek avlasting.

Tenester til psykisk utviklingshemma er på bakgrunn av rapporten frå Agenda Kaupang til vurdering. Stikkorda her er at tenester i større grad må sjåast i samanheng slik at bistand, tilsyn og aktivitet vert tilbydd fleire brukarar. Avlasting, ambulante team, dagtilbod og ein anna bustruktur, t.d. i mindre bufellesskap, skal vurderast. Ein organisatorisk gjennomgang for å sjå helse og sosial, og pleie og omsorg meir i samanheng blir og sentralt.

Kvalitetsvurderingar

Politiske resultatmål for 2015 er nådd. Det er gjennomført forvaltingsrevisjon for tenester for ressurskrevjande brukarar. Brukargransking for personar med nedsett funksjonsevne og i pleie og omsorg er under arbeid.

Innføring av kvardagsrehabilitering som arbeidsmetode vil gje endra innhald og kvalitet i tenesteproduksjonen.

Ombygging av SHOS og samlokalisering av fleire fag vil på sikt auke den tverrfaglege samhandlinga. Eiga rehabiliteringsavdeling vil auke kvaliteten på tenesta og styrke heimetenestene. Auka bruk av velferdsteknologi gjev òg meir effektivitet og betre dokumentasjon av tenesteproduksjonen. Kvaliteten på tenestene til brukarane vert betra. Vi starta opp og tok i bruk «mobilpleie», dvs. bruk av fagprogram via mobiltelefon for medarbeidarar i heimetenesta, frå mai 2015. Vi skal skifte til digitale tryggleiksalarmar. Desse vil gje utvida bruksområde og meir tryggleik for brukarane.

Politiske resultatmål pleie og omsorg – heimetenester

Fokusområde	Resultatmål
Brukar	1. Vi skal skifte til digitale tryggleiksalarmar innan februar 2016. 2. Vi skal gjennomføre endring i tenestene for personar med nedsett funksjonsevne som gjev ein årleg økonomisk gevinst i tenesta på minst 2,5 mill.

Budsjettramme pleie og omsorg - heimetenester

	2015	2016	2017	2018	2019
Budsjett tal	80 100 839	81 191 465	81 191 465	81 191 465	81 191 465

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Innsparingstiltak PU	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000	-2 500 000
Auka stilling fagleiar	132 500	132 500	132 500	132 500
Utvida tiltak brukarar	2 208 700	2 208 700	2 208 700	2 208 700
Bortfall av refusjon	812 009	812 009	812 009	812 009
Digitalisering tryggleiksalarmar	50 000	50 000	50 000	50 000
Auka utgifter IKT-lisensar	30 000	30 000	30 000	30 000
Auka statstilskot ressurskrevjande tenester	-200 000	-200 000	-200 000	-200 000
Korrigerte inntekter PLO	-600 000	-600 000	-600 000	-600 000

Budsjettmerknader:

- Innsparinga frå 2016 vil omfatte effekt både for omorganisering i heimetenesta for personar med nedsett psykisk funksjonsevne der det m.a. skal frigjerast ressursar til dagtilbod, men og få betre samordning med pleie og omsorgstenesta for eldre.
- Fagleiarstilling innan psykisk helsearbeid er auka til 100%

- Auke i tiltak på brukarar innan psykisk helsevern og personleg assistanse.
- Refusjon frå Lærdal kommune fell vekk frå 2016.
- Det er lagt inn kr 50 000 til digitalisering av tryggleiksalarmar og auka utgifter til IKT-lisensar.
- Statstilskot ressurskrevjande tenester er auka med kr 200 000 utover tilskot som er knytt til tiltak for særskilte brukarar.
- Inntektene for pleie og omsorgstenester til heimebuande er for lågt budsjettert og er oppjustert med kr 600 000

4.3.2 Pleie og omsorg – institusjon

Området omfattar helse og omsorgstenester i institusjon og akutthjelp og gjeld følgjande funksjonar i Kostra: 253, 256.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2012	Sogndal 2013	Sogndal 2014	Gruppe 8 2014
Plassar i inst. i % av mottakarar av pleie og omsorgstenester	10,4	10,2	10,1	14,1
Utgifter pr. opphaldsdøgn i institusjon	3 158	3 166	3 277	3 418

Vi har færre plassar i institusjon mellom dei som mottak pleie- og omsorgstenester enn Kostra gruppa sidan kommunen satsar på open omsorg. Gruppe 8 har høgare utgifter pr. opphaldsdøgn i institusjon.

Sjukeheimen (Skulevn.7A) er, i samband med ut-/ombygging av SHOS, utvida frå 37 til 40 plassar. 18 av plassane er i dobbeltrom. 8-12 plassar vert nytta til tidsavgrensa opphald. I dette ligg avlastning, rehabilitering og terminal omsorg. Dei resterande plassane vert nytta til langtidsopphald.

Vi har ikkje sikre prognosar for utviklinga av tenestebehov i tida framover. Forventa utvikling i talet eldre kan sei noko om behovet for tenester. Flytting av tenesteproduksjon frå spesialisthelsetenestene til kommunane i samband med Samhandlingsreforma, utfordrar og påverkar våre tenester. Det same gjer talet på flyktningar i lokalt mottak, busetting og sameining av familiar.

Effekten av førebyggjande tiltak og kvardagsrehabilitering vil vere utsetjing og reduksjon av hjelpebehov som tenestene skal løyse. Innovasjon i tenestene og auka bruk av velferdsteknologi vil gje endringar i tenesteproduksjonen. Mangel på kvalifisert arbeidskraft og rekrutteringsvanskar utfordrar tenestene.

SHOS vert tilrettelagd for utvida bruk av velferdsteknologi. Sogndal deltek i nettverk med Vågsøy, Eid og Stryn for å satse på dette. Nytt produksjonskjøkken vil legge til

rette for auka kapasitet. Dette gjeld både i høve til heimebuande og til brukarar av ulike institusjons-/ dag-tilbod.

Kvalitetsvurderingar

Politiske resultatmål for 2015 er nådd. Det er gjennomført farmasøytisk tilsyn, arbeidstilsyn, brann-, el-tilsyn og ik-mat. Internkontrollane har ikkje avdekkja tilhøve som har konsekvensar for kvaliteten på tenestene. Internkontrollane har avdekkja mindre avvik i høve eigne prosedyrar og/eller manglande prosedyrar.

Politiske resultatmål pleie og omsorg – institusjon

Fokusområde	Resultatmål
Brukar	1. Vi skal følgje opp samhandlingsreforma ved å byggje ut Sogndal helse- og omsorgssenter innan 2018 og gje tilbod om pleie- og omsorg til utskrivingsklare pasientar innan rus og psykiatri frå 2017. 2. Vi skal ta i mot alle utskrivingsklare pasientar. 3. Gjennomsnittleg liggetid pr. innlegging i sjukeheim skal ikkje overstige 80 døger. 4. Vi skal utvide tilbodet med KAD senger frå 2016 til også å omfatte Vik kommune.

Budsjettramme pleie og omsorg - institusjon

	2015	2015	2016	2017	2018
Budsjett tal	30 263 726	34 927 098	34 927 098	34 927 098	34 927 098

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
KAD-tilbod Vik	-780 000	-780 000	-780 000	-780 000
Bortfall av tilskot til KAD-plassar	1 470 840	1 470 840	1 470 840	1 470 840
Styrking tilsynslege SOS	238 988	238 988	238 988	238 988
Auka inntekter	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000	-1 000 000

Budsjettmerknader:

- Vi skal frå 1.1.2016 levere KAD-tilbod til Vik kommune mot ei godtgjersle på 780 000 i året.
- Øyremerka tilskot til KAD-sengene går ut frå 1.1.2016 og vert lagd inn i rammetilskotet.
- Fast 20% stilling og praksiskompensasjon til styrking tilsynslege SOS
- Budsjett for brukarbetaling omsorgssenteret er oppjustert i samsvar med faktisk nivå.

4.3.3 Kvalifisering, integrering og arbeid

Området omfattar opplæring i norsk og samfunnskunnskap for vaksne innvandrarar, opplæring i grunnleggjande dugleikar for vaksne i institusjon, NAV administrasjon, økonomisk sosialhjelp, gjeldsrettleiing, flyktningtenesta, sosialt førebyggjande arbeid (skjenkekontroll, førebyggjande rusmiddelarbeid, krisesenter), introduksjonsordninga,

kvalifiseringsprogrammet, bistand til etablering av eigen bustad og gjeld følgjande funksjonar i Kostra: 213, 242, 275, 276, 281, 283.

NAV, norskopplæringa og flyktingetenesta utgjer det vi kallar "trepartsamarbeidet" for busetjing og integrering av flyktingar. Rådmannen har samla desse områda i ei gruppe kalla Kvalifisering, Integrering og Arbeid (KIA) under same kommunalsjef. I samarbeidet er NAV, norskopplæringa og flyktingetenesta 3 sidestilte einingar/avdelingar. Det er positivt at alle tenestene er lokalisert i kulturhuset.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

		Sogndal 2013	Sogndal 2014	Gruppe 8 2014
Netto driftsutgifter til sosialtenesta pr. innbyggjar	1 178	1 602	1 654	1 681
Netto driftsutgifter til økonomisk sosialhjelp pr. innbyggjar 20-66 år	652	927	1 075	1 315
Andel sosialhjelpsmottakar i forhold til innbyggjar i alderen 20-66 år	2,3	2,5	2,8	*
Brutto driftsutgifter pr. sosialhjelpsmottakar	100 187	113 345	113 705	*

*Nasjonalt gjennomsnitt. Kostra tal ligg ikkje føre.

Netto driftsutgifter til sosialtenesta omfattar råd, rettleiing og sosialt førebyggjande arbeid, tilbod til personar med rusproblem og økonomisk sosialhjelp. Her ligg vi om lag likt med Kostra gruppa. Arbeidsretta tiltak i kommunal regi, introduksjonsordninga og kvalifiseringsordninga er ikkje med i Kostra tala som gjeld sosialtenesta. Talet på mottakarar av økonomisk sosialhjelp har auka litt, men utbetalinga til den einskilde mottakar er stabil dei siste 2 åra.

NAV skal med målretta bruk av kvalifiseringsprogrammet redusere behovet for økonomisk sosialhjelp. Gjeldsrådgjeving og økonomisk rettleiing er viktige oppgåver.

Arbeidsmarknaden vert meir og meir spesialisert og det er færre arbeidsplassar for dei som ikkje har noko utdanning. Dette råkar spesielt unge som fell ut av vidaregåande skule og nokre av flyktingane. Det er òg ei utfordring for personar med psykiske vanskar og rusproblematikk å kome i arbeid. Mange av desse har heller ikkje fullført skulegong. Vonleg kan vi få til eit samarbeid med Sogndal vgs frå 2016 for å hjelpe på dette.

Kommunen har bygd opp ei godt fungerande flyktingteneste som har vore godt tilpassa dei vi skal busetje. Kommunestyret har gjort vedtak om å busetje 35 flyktingar i 2015. For 2016 er det gjort vedtak om å busetje minst 45 flyktingar, der minst 13 av desse er einslege barn og unge. For 2017 er det gjort vedtak om å busetje minst 52 flyktingar der minst 21 av desse er einslege barn og unge. Familiesameining kjem i tillegg.

Flyktningtenesta har med auka busetjing utfordringar knytt til både oppfølging i bustad og det å finne rimelege og tilstrekkeleg tal bustader. Mottak av 3 einslege mindreårige årleg frå 2015 vil krevje auka ressursar til miljøarbeid. Vidare er det behov for møterom og kontor.

Det er ei utfordring å få flyktningane i arbeid etter avslutta introduksjonsprogram. Kommunen har fått tilskot frå IMDI til gjennomføring av prosjektet «Fleire kvalifiserte kvinner ut i arbeid».

Kommunen har ansvar for norskopplæringa for busette flyktningar, familiesameinte, dei som bur i asylmottak, arbeidsinnvandrarar samt grunnskuleopplæring for vaksne. Vi har ein samarbeidsavtale om norskopplæring for elevar frå Leikanger, Luster og Lærdal.

Vi opplever ei internasjonal flyktningkrise som utfordrar oss på mange område. Som kommune blir vi oppmoda om å busetje fleire og raskare. Som tilbydar av norskopplæring for flyktningar busette i 4 kommunar må vi stadig utvide tilbodet vårt. God norskopplæring er avgjerande for god integrering. For å tilby ei god norskundervisning må vi heile tida utvide med tal klasser i høve til elevtalet. Difor må det byggast om i kulturhuset både for å få plass til fleire klasserom og arbeidsplassar for lærarane.

Mange av flyktningane manglar grunnskulekompetanse. Det er viktig at vi klarar å gje rask norskundervisning slik at dei kan gjennomføre nødvendig grunnskuleeksamenar og gå vidare i eit kvalifiseringsløp. Grunna aukande tal elevar må grunnskuletilbodet delast i 2.

Busetjinga av flyktningar i kommunane generelt har gått tregt dette året. Det medfører at det er mange asylsøkjjarar som får opphald og utvida rett til norskopplæring, men vert verande i mottaket. Så lenge dei ikkje får tildelt kommune, er det Sogndal kommune som får statstilskotet for desse og må gje dei norskundervisning. 30 av 175 plassar på mottaket vil frå 1.11.2015 verta omgjort til plassar for einslege mindreårige.

I tillegg aukar elevtalet til Norskopplæringa på grunn av auka busetjing i samarbeidskommunane våre. I åra som kjem ser det ut til at kommunane vil halda fram med å busetja fleire, og dette fører til eit behov for fleire klassar og auka lærarressursar hjå Norskopplæringa i Sogndal

Kvalitetsvurderingar

Politiske resultatmål for 2015 er delvis nådd. Vi klarar ikkje å halde budsjett for økonomisk sosialhjelp. Det har ikkje vore tilsyn for NAV. Kommunen sitt kvalitetssystem vert brukt til intern læring både for NAV og flyktning. Vi gir alle med rett og plikt til norskopplæring eit tilbod innan tre månader. Når det gjeld

eksamensresultata, ligg nokre resultat over snittet, mens andre ligg under. Dette gjer at målet ikkje er nådd. Integreringsarbeidet for flyktingar er godt, men det er utfordrande å skaffe gode og nok bustadar, tilstrekkeleg tal språkplassar og ikkje minst få flyktingar i arbeid.

Politiske resultatmål kvalifiserings, integrering og arbeid

Fokusområde	Resultatmål
Brukar	1. Arbeidet med kvalifisering, integrering og arbeid (KIA) skal vera godt samordna, slik at alle deltakarane i introduksjonsprogrammet for flyktingar skal vere i arbeidsrelatert aktivitet innan utgangen av programmet og gjennom dette redusere omfanget av økonomisk sosialhjelp til flykningar. 2. Vi skal tilby norskopplæring til deltakarar med rett og plikt til opplæring i norsk og samfunnsfag seinast 3 månader etter at vi har motteke søknad eller krav om opplæring. 3. Eksamensresultata for elevane i norskopplæringa skal ligge minst på landssnittet. 4. Gjennomsnittleg butid i kommunale bustader for flyktingar skal ikkje overstige 3 år. 5. Ingen ungdomar i Sogndal under 25 år skal vere utan arbeid eller aktivitet i meir enn 3 månader.

Budsjettramme kvalifiseringsprogrammet og økonomisk sosialhjelp

	2015	2016	2017	2018	2019
Budsjett	7 386 071	6 269 241	6 969 241	6 969 241	6 969 241

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Husleige	-353 500	-353 500	-353 500	-353 500
Gjeldsrådgjevar	283 572	283 572	283 572	283 572
Økonomisk sosialhjelp	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000

Budsjettmerknader:

- Husleige gjeld FDV-utgifter og husleigeinntekter for norskopplæringa og flyktingtenesta i Kulturhuset.
- Det er lagd inn ei 50% stilling som gjeldsrådgjevar i samarbeid med Luster kommune.
- Ramma for økonomisk sosialhjelp er auka med 1 mill. kroner, finansiert med overføring frå flyktingfondet.

4.4 Tekniske tenester

Folketalsutvikling for Sogndal kommune

År	2015	2020	2025	2030	2040
Totalt	7 754	8 493	9 180	9 808	10 853

Vi ser at SSB si framskriving viser ein folkevekst på til saman 870 personar fram til 2020. Dette gjev ein årleg folkevekst på 1,6% i denne perioden. Endring i folketalet vil verke inn på all kommunal tenestproduksjon. Dette gjeld og for kommunal infrastruktur og kommunal planlegging. Auke i folketalet vil mellom anna føre til eit behov for tilrettelegging og for auka bustadbygging knytt til dette.

Kommunen ønskjer å leggje til rette for vidare folkevekst og næringsutvikling og vil nytte tilgjengelege verkemiddel innanfor tekniske tenester for å oppnå dette.

4.4.1 Plan- og byggesakshandsaming

Området omfattar plan- og byggesakshandsaming, eigarseksjonering, bustadbygging og fysiske bumiljøtiltak og gjeld følgjande funksjonar i Kostra: 301, 302, 315.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2012	Sogndal 2013	Sogndal 2014	Gruppe 8 2014
Netto driftsutgifter til fysisk planlegging pr. innbyggjar	426	383	333	297
Tal område- og detaljregulerings-planar vedtatt av kommunen siste år	11	10	5	135
Gjennomsnittleg sakshandsamingstid vedtekne reguleringsplanar (tal dagar)	126	109	119	167
Gjennomsnittleg sakshandsamingstid byggesaker med 12 vekers frist (tal dagar)	28	21	8	-

Vi ligg høgare enn Kostra gruppa når det gjeld utgifter til fysisk tilrettelegging og planlegging pr. innbyggjar. Talet er noko lågare enn i 2013. Vi nytta 0,3 mill. kroner meir enn Kostra gruppa i 2014. Tal vedtekne planar er lågare enn i 2013, og sakshandsamingstida har gått noko opp. Sakshandsamingstida for byggesaker er svært kort. Det same har vi for reguleringsplanar. Fagkompetansen på området er høg.

Vi har ulik praksis for reklameskilt i Sogndal sentrum. Det er trong for retningslinjer for reklameskilt i sentrum som forskrift eller føresegn til arealplanen.

Det er behov for auka kontroll og oppfølging av byggjeløyve og ulovlege tiltak. Vi vil gå gjennom gebyrregulativet og dei økonomiske verkemidlar i høve ulovlege tiltak, for å dekke inn aktivitet knytt til kontroll, oppfølging og rettleiing.

Kvalitetsvurderingar

Politiske resultatmål for 2015 er delvis nådd. Reguleringsplan for Rutlin, med m.a. ny barnehage, vart ikkje lagd ut på høyring.

Det er ikkje gjennomført brukargranskingar i 2014. Det er gjennomført tilsyn frå Statens kartverk utan at det vart avdekka alvorlege avvik. Det er gjennomført internrevisjon av tenesta. Internkontrollen har ikkje avdekka tilhøve som vil få konsekvensar for kvaliteten på tenestene.

Politiske resultatmål plan og byggesakshandsaming

Fokusområde	Resultatmål
Brukar	1. Vi vil bruke naudsynte verkemiddel som føringar på reguleringsplanar, tilgang på utbyggingsareal og utbyggingsplanar, for å få nok bustader i alle deler av kommunen. 2. Vi skal halde alle fristane etter plan- og bygningslova. 3. Vi skal vedta ny planstrategi. 4. Vi skal vedta områdereguleringsplan for Rutlin. 5. Vi skal starte opp områdereguleringsplan for Fosshaugane campus (frå skysstasjonen til Kvåle). 6. Vi skal lage retningslinjer for reklameskilt i sentrum som forskrift eller føresegn til arealplanen 7. Vi vil bruke naudsynte verkemiddel som føringar på reguleringsplanar, tilgang på utbyggingsareal og utbyggingsplanar, for å få nok bustader i alle deler av kommunen.

Budsjettramme plan og byggsakshandsaming

	2014	2015	2016	2017	2018
Budsjett	1 463 831	2 400 315	1 977 181	1 977 181	1 977 181

4.4.2 Kart og oppmåling

Området omfattar etablering og drift av kommunen sitt kartgrunnlag, føring av matrikkel, oppmåling og adresseforvaltning, og gjeld følgjande funksjonar i Kostra: 303.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2012	Sogndal 2013	Sogndal 2014	Gruppe 8 2014
Netto driftsutgifter til kart og oppmåling pr. innbyggjar	152	99	169	75
Gjennomsnitt sakshandsamingstid for oppretting av grunneigedom	65	80	55	57

Vi nyttar 0,7 mill. kroner meir til kart og oppmåling enn Kostra gruppa. På grunn av aktivitetsauke innan plan- og byggesak, har vi òg fått ein auke i arbeidsmengda på oppmålingsavdelinga.

Kvalitetsvurderingar

Det politisk resultatmål for 2015 er nådd. Internkontrollen har ikkje avdekket tilhøve som vil få konsekvensar for kvaliteten på tenesta.

Politiske resultatmål kart og oppmåling

Fokusområde	Resultatmål
Brukar	1. Vi skal halde fristane i oppmålingslova.

Budsjetttramme kart og oppmåling

	2015	2016	2017	2018	2019
Budsjett	1 054 949	1 018 257	1 018 257	1 018 257	718 257

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Ortofoto/Laserscanning	-275 000	-275 000	-275 000	-275 000
Ny kartlegging	300 000	300 000	300 000	

Budsjettmerknader:

- Ortofoto/laserscanning vart avslutta i 2015 og går ut av budsjettet
- I 2016 -2018 skal vi, i samarbeid med Statens Kartverk, gjennomføre oppgradering av kartverket i kommunen.

4.4.3 Brann og redning

Området omfattar førebygging og beredskap mot brann og andre ulukker som brannvesen, feiing og oljevernberedskap og gjeld følgjande funksjonar i Kostra: 338, 339.

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2012	Sogndal 2013	Sogndal 2014	Gruppe 8 2014
Netto driftsutgifter mot brann og andre ulukker pr. innbyggjar	691	699	823	635

Vi nyttar meir på brannvern enn Kostra gruppa. Dette utgjer om lag 1,4 mill. kroner i året. Den høge kostnaden er knytt til krav om vekevakt og overbefalsvakt, ei vaktordning i Fjærland som går ut over krava og høge kostnader ved gjennomføring av kompetansekrav for deltidsbrannvesen.

Selskapet Sogn brann og redning IKS har ansvaret for brannberedskapen i fem kommunar i Sogn. Auka kostnader til denne tenesta skuldast mellom anna auka husleige, auka kapitalkostnader, auka pensjonsutgifter og krav til kompetanseutvikling.

Kvalitetsvurderingar

Området hadde ingen politiske resultatmål. Det er ikkje gjennomført brukargranskingar i 2014. Det er gjennomført dokumenttilsyn knytt til førebyggjande brannvern. Tiltak er sett i gang for å lukke avvik. Planlagd kompetanseheving innan beredskapsutdanning er ikkje gjennomført grunna manglande kapasitet ved brannskulen. Internkontrollen har ikkje avdekka andre tilhøve som vil få konsekvensar for kvaliteten på tenestene.

Budsjettramme brann og redning

	2015	2016	2017	2018	2019
Budsjett	6 914 947	7 669 279	7 669 279	7 669 279	7 669 279

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Utdanning brannpersonell	56 000	56 000	56 000	56 000
Driftstilskot SBR	530 780	530 780	530 780	530 780

Budsjettmerknader:

- Det vert ytt tilskot via rammetilskotet til Sogndal kommune som skal vidareførast til Sogn brann og redning. Tilskotet aukar med kr 56 000.
- Driftstilskotet til Sogn brann og redning aukar med kr 530 780

4.4.4 Næringsverksemd

Området omfattar inntekter og utgifter som er knytt til kommunal næringsverksemd, tilrettelegging og bistand for næringslivet og landbruksforvaltning og landbruksbasert næringsutvikling og gjeld følgjande funksjonar i Kostra:320, 325, 329.

Analyse og utfordringar

For å møte det aukande behovet for uttak av skog i åra framover, har kommunestyret vedteke at kommunen skal delta i eit interkommunalt samarbeid innan skogbrukskompetanse i Sogn. Samarbeidet omfattar ei 100% stilling knytt til lovpålagde forvaltningsoppgåver finansierte over driftsbudsjettet, og ei 100% stilling i eit nærings- og utviklingsprosjekt med utgangspunkt i skogressursane i regionen der

kommunedelen vert finansiert over kommunale næringsfond. For Sogndal kommune utgjør dette to 15% stillingar. For utviklingsprosjektet er det eit mål å skaffe finansiering til ytterlegare ei 100% stilling med eksterne midlar over ein periode på 4-5 år. Samarbeidet vil starte opp frå 2016.

Sogn Næring er eigd med 50% frå kommunen og 50% frå private verksemdar. Det vart i 2013 oppretta eit regionalt reisemålsselskap i Sogn, der Sogndal kommune er ein av aksjonærane. Det er løyvd kr. 506 000 i årleg tilskot i 3 år.

Vi deltek, i lag med Leikanger kommune og Luster kommune, i Byregionprogrammet. Sogn næring har tilsette prosjektleiar for programmet. I hovudprosjektet vil vi arbeide med:

- Korleis kan kommunane utnytte tilflyttingspotensialet og næringspotensialet knytt til nye former for friluftsliv og aktivitetsbasert reiseliv?
- Korleis kan kommunane bidra til å sikre eksisterande og leggje til rette for nye, statlege og fylkeskommunale arbeidsplassar i kommunane?
- Korleis kan vi kople og utnytte kompetansemiljøa i kommunane til innovasjon og nyskaping i kommunane?

Vi vil innafor dette programmet utvikle samarbeid mellom kompetansemiljøa på Fosshaugane Campus og næringsverksemdene på Kaupanger. Dette vil m.a. innehalde:

- samarbeid om og med gründerar
- samarbeid om teknologiutvikling
- samarbeid om forskingsprosjekt

Sogndal kommune skal i samarbeid med Kaupanger Næringsforening laga ein strategi for næringsområde på Kaupanger med fokus på næringsutvikling, samarbeid med FC og områdeplan.

Kvalitetsvurderingar

Politisk resultatmål for 2015 er nådd. Det er ikkje gjennomført brukargranskingar eller tilsyn i 2015, og internkontrollen har ikkje avdekket tilhøve som vil få konsekvensar for kvaliteten på tenestene.

Politiske resultatmål næringsutvikling

Fokusområde	Resultatmål
Utviklingsprosjekt	1. Vi skal satse på Hodlekve-området og leggje til rette for auka overnattingskapasitet og vidareutvikling av idretten og friluftslivet sin bruk av området. 2. Vi skal saman med Statsbygg, Sogn og Fjordane fylkeskommune, Høgskulen i Sogn og Fjordane, Sogndal fotball og private verksemdar på Fosshaugane Campus lage ein utviklingsplan slik at dette området framleis står fram som eit sterkt nasjonalt

	innovasjonsmiljø. 3. Vi skal gjennomføre mål og tiltak i Byregionprogrammet.
--	---

Budsjettramme kommunal næringsverksemd

	2015	2016	2017	2018	2019
Budsjett	1 917 717	-372 903	-372 903	-372 903	-372 903

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Tilskot Anestølen	-25 000	-25 000	-25 000	-25 000
Skogbruksstilling	67 500	67 500	67 500	67 500
Konsesjonskraftinntekter	400 000	400 000	400 000	400 000
Redusert driftsramme jordbruk	-68 000	-68 000	-68 000	-68 000
Leigeinntekter næring	-2 290 500	-2 290 500	-2 290 500	-2 290 500

Budsjettmerknader:

- Eittårstilskot i 2015 til pleie av kulturlandskap Anestølen går ut av budsjettet
- Det vert sett av midlar til felles skogbruksstillingar i Sogn, med kr 67 500. I tillegg vert det nytta 135 000 finansiert over konsesjonsavgiftsfond
- Konsesjonskraftinntektene er redusert med kr 400 000 som følgje av låge straumprisar
- Driftsramme er redusert med 68 000 som ledd i innsparingstiltak
- Nettoramme FDV og husleigeinntekter ved utleige til næringsdrivande i Sogndal kulturhus.

4.4.5 Samferdsle

Området omfattar hamnevesen, kaiar og bryggjer, tilskot til lokale transporttiltak og kommunale vegar og gjeld følgjande funksjonar i Kostra: 330, 332

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2012	Sogndal 2013	Sogndal 2014	Gruppe 8 2014
Netto driftsutgifter i kr. pr. km kommunal veg og gate medrekna gang/sykkelveg	64 077	62 663	93 615	107 906

Driftsutgifter for 2014 er høgare enn for 2013. I 2014 vart utgifter og inntekter knytt til parkering flytt frå funksjon 332 til 330. Dette er grunnen til endringa frå 2013 til 2014. Om vi ser på bruttotala så er dei omtrent like i 2013 og 2014. Vi har lågare driftsutgifter enn Kostra gruppa. Dette utgjer om lag 1,4 mill. pr. år.

Kommunen eig om lag 100 kilometer med veg, gang- og sykkelveg. Tilstanden på vegnettet er svært variabel, og slitasjen på vegane veks grunna aukande bruk av bil og aukande tal på innbyggjarar. Mykje av vegnettet er ikkje dimensjonert for den

belastinga det vert utsett for. Dette forverrar tilstanden på det kommunale vegnettet kvart år. KS sin landsomfattande kartlegging av tilstanden på det kommunale vegnettet synte at etterslepet på vegvedlikehaldet i kommunen var på 19 mill. kroner. Tilstanden på dei kommunale vegane gjer vedlikehaldet vanskeleg å planleggje. Vedlikehaldet vert òg i større grad påverka av endringar i været.

Kommunen har vedteke nye vegnamn. Desse må skiltast. Det er sett av kr. 200 000 til skilting i 2015. Ev. behov for tilleggsløyving vil bli vurdert i samband med rekneskapsavsluttinga for 2015, ev. som eiga sak.

Lovendring innan el-forsyning inneber at kvar sløyfe på gatelys må ha eigen målar og eige abonnement, noko som krev omleggingar hjå oss.

Kvalitetsvurderingar

Politiske resultatmål for 2015 er nådd. Tiltak i trafikk-tryggingsplanen er ikkje gjennomført grunna manglande statlege løyvingar. Det har ikkje vore gjennomført tilsyn på området, og eigenkontrollen har ikkje avdekka avvik som vil få konsekvensar for kvaliteten på tenestene.

Politiske resultatmål samferdsle

Fokusområde	Resultatmål
Utviklingsoppgåver	1. Vi skal arbeide vidare med Sogndalspakka for å betre tilhøva for gåande og syklende og generell trafikkavvikling gjennom sentrum. Vi skal vidare arbeide aktivt for tunnel Hagalandet – Museet.

Budsjetttramme samferdsle

	2015	2016	2017	2018	2019
Budsjett	10 498 632	10 877 261	10 577 261	10 577 261	10 577 261

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Fjordstien	75 000	75 000	75 000	75 000
Redusert vegbudsjett	-246 000	-246 000	-246 000	-246 000
Oppussing kaihuset	300 000			

Budsjettmerknader:

- Det er lagd inn kr 75 000 årleg til drift og vedlikehald av Fjordstien
- Vegdrifta er redusert med 246 000 kvart år, der 79 000 er knytt til finansiering av investeringar i 2015 og 167 000 er knytt til redusert vegvedlikehald. Rådmann vil leggje fram ei sak om korleis denne reduksjonen vert gjennomført.
- Oppussing av kaihuset. Vert finansiert med bruk av kraftfond II.

4.4.6 Parkar og friområde

Området omfattar opparbeiding, drift og vedlikehald av offentlege plassar og torg, parkar/grøntanlegg og turvegar i bebygde strøk, samt offentlege toalett og gjeld følgjande funksjonar i Kostra: 335.

Analyse og utfordringar

Kvalitetsvurderingar

Politiske resultatmål for 2015 er nådd. Internkontrollen har ikkje avdekket tilhøve som vil få konsekvensar for kvaliteten på tenesta.

Kommunen har nyskapande friluftsliv som ein hovudstrategi for tilflytting. Vi manglar friluftsparkering på viktige utfartsstader, og betre parkeringstilhøve vil leggje til rette for auka friluftslivsaktivitet.

Politiske resultatmål parkar og friområde

Fokusområde	Resultatmål
Utviklingsprosjekt	1. Vi skal gjere strandsona i Sogndal sentrum tilgjengeleg for allmenta ved å byggje ut fjordstien frå Rusebakken til ny Loftesnesbru.

Budsjettramme parkar og friområde

	2015	2016	2017	2018	2019
Budsjett	2 221 734	2 232 179	2 232 179	2 232 179	2 232 179

4.4.7 Vatn, avløp og renovasjon

Området omfattar produksjon og distribusjon av vatn, avlaupsreinsing/avlaupsnett, tømning av slamavskiljar/septiktank og innsamling av hushaldsavfall og gjeld følgjande funksjonar i Kostra: 340, 345, 350, 353, 354, 355, 357

Analyse og utfordringar

Nøkkeltal Kostra

	Sogndal 2012	Sogndal 2013	Sogndal 2014	Landet 2014
Driftsutgifter vatn pr. tilknytt innbyggjar	1 433	1 291	1 289	923*
Driftsutgifter avløp pr. tilknytt innbyggjar	1 138	1 019	-	1 134*

*Nasjonalt gjennomsnitt. Kostra tal ligg ikkje føre.

Driftsutgifter innan vassforsyning er på same nivå i 2014 som i 2013, men framleis høgare kostnader enn landssnittet. Vi ligg under landssnittet når det gjeld avlaup. Vatn, avlaup og renovasjon har ei gjennomgåande god drift. Utfordringa på området er å skaffe tilstrekkeleg med kompetanse til å oppretthalde og vidareutvikle den infrastrukturen kommunen eig, og å byggje ut VA-anlegg for nye bustad- og hytteområde.

Kvalitetsvurderingar

Politiske resultatmål for 2015 er nådd. Arbeidet med revidering av hovudplan for vatn og avlaup blir ikkje handsama i 2015 grunna prioritering av utbyggingstiltak. Det har ikkje vore gjennomført tilsyn på området, og internkontrollen har ikkje avdekket tilhøve som vil få konsekvensar for kvaliteten på tenestene.

Politiske resultatmål vatn, avløp og renovasjon

Fokusområde	Resultatmål
Brukar	1. Vi skal levere nok vatn av god kvalitet til ei kvar tid. 2. Vi skal knytte til abonnentar, med kommunal VA-leidning i nærleik til eigedomen, som enno ikkje er knytt til anlegget.

Budsjetttramme vatn, avløp og renovasjon

	2015	2016	2017	2018	2019
Budsjett	-5 785 832	-6 642 851	-6 642 851	-6 642 851	-6 642 851

Nye tiltak	2016	2017	2018	2019
Sjølvcost-vassforsyning	-973 000	-973 000	-973 000	-973 000
Sjølvcost-avlaup	130 000	130 000	130 000	130 000
Sjølvcost-renovasjon	-56 000	-56 000	-56 000	-56 000

Budsjettmerknader:

- Samla sett er sjølvcostområda korrigert som vist ovanfor. I dette ligg løn- og prisvekst, endra kapital- og administrasjonskompensasjon og avsetjing til eller bruk av sjølvcostfond.

5 Investeringar

Nedanfor følgjer ein omtale av dei enkelte prosjekt i investeringsprogrammet. Alle tala er utan mva.

Bygningar

Utbygging av Sogndal helse- omsorgssenter (SHOS)

Kommunen har vedteke utbygging av Sogndal helse- og omsorgssenter (SHOS). Mål med utbygging er:

- å auke arealet for helse- og omsorgstenestene i kommunen i samsvar med auke i tal innbyggjarar, og forventa auke i tal eldre
- byggje ny institusjonsdel sidan eksisterande institusjon treng bygningsmessig oppgradering
- samlokalisere helse- og omsorgstenestene i kommunen for å vidareutvikle eit sterkt fagmiljø
- leggje til rette for å løyse nye helse- og omsorgsoppgåver til kommunen som følgje av samhandlingsreforma.

Samhandlingsreforma, jf. Stortingsmelding nr. 47 (2008-2009) legg opp til at nye kompetansekreivjande funksjonar skal leggjast til kommunen. Døme på dette er kommunale akutt plassar med døgntilbod (KAD-plassar), rehabilitering, lærings- og meistringssenter, og lindrande behandling. Sogndal helse- og omsorgssenter vil møte dei nye oppgåvene som kommunen vil få i samband med samhandlingsreforma.

Sweco har gjeve eit estimert kostnadsoverslag for utbygginga i 2014 prisar på netto 231,6 mill. kroner for entreprisen. Med påslag av planleggingskostnader og margin på 10 % vert netto utbyggingskostnader estimert til 294,8 mill. kroner.

Utbygginga kan delfinansierast med tilskot frå Husbanken. Husbanken gjev vel 1,6 mill. kroner i støtte pr. institusjonsrom, avgrensa til maksimalt 55% av kostnadene. Husbanken dekker også inntil 55% av kostnadene ved utbygging av aktivitetssenter for heimebuande. Husbanken har gjeve tilsegn om støtte til 44 sjukeheimplassar i første byggjesteg, 71,9 mill. kroner. Søknad om støtte til aktivitetssenter i første byggjesteg er til handsaming. På bakgrunn av utbyggingsløyisinga presentert i forprosjektet er den samla støtta frå Husbanken vurdert til minst 95,9 mill. kroner.

Kommunestyret har vedteke at det skal byggjast parkeringskjellar under heile utbygginga, sjølv om dette kan gje ei utbygging av p-plassar som går ut over kravet

for p-plassar for SHOS-utbygginga. Det vert lagd til grunn at delar av utbygginga av p-plassar kan finansierast over parkeringsinntekter i sentrum.

I finansiering av utbygginga av p-plassar er det lagd inn 11,8 mill. kroner i overføring frå parkeringsøkonomien, noko som finansierer utbygging av 34 p-plassar. Det inneber at det ikkje er midlar over parkeringsøkonomien til andre tiltak før i 2021 med dei føresetnadene for parkeringsinntekter som ligg til grunn for denne økonomiplanen, og føresett at lån dekkar over parkeringsøkonomien til Leitevegen og sentrumsparken òg skal betalast ned før nye tiltak skal gjennomførast.

Det er eit forskriftskrav at SHOS har alternativ energiforsyning til el-kraft. Sognekraft har fått konsesjon for levering av fjordenergi i Sogndal sentrum, og har gjort ei vurdering av kostnadene for levering av fjordenergi til SHOS-området. Ei slik løysing vil leggje til rette for tilknytning òg for andre bygningar, t.d. Trudvang skule.

Kommunen har gjort avtale om eit anleggsbidrag på 2,4 mill. kroner for å gjennomføre denne utbygginga. Dette beløpet er lagd inn i kostnadsgrunnlaget for SHOS-utbygginga, finansiert med avkasting Kraftfond II i 2015, 2016 og 2017, med 0,7 mill. kroner årleg i 2016 og 2017.

Med desse føresetnadene er lånebehovet i denne økonomiplanperioden 129 mill. kroner.

Sidan SHOS-utbygginga skal gjennomførast i eit allereie utbygd område, og sidan tenesteproduksjonen innan pleie og omsorg sjølv sagt må halde fram i utbyggingsperioden, må utbygginga gjennomførast i fleire trinn.

Framdriftsplanen i denne økonomiplanperioden er:

Aktivitet	Start	Ferdig
Utbygging vestfløy	okt. 2015	juni 2017
Riving Skulevegen 7A	juni 2017	august 2017
Utbygging austfløy	juni 2017	nov. 2018
Prøvedrift		våren 2019

Tidspunkta vil kunne endre seg

Bueiningar Skulevegen 7a

I samband med utbygging av SHOS vert delar av Skulevegen 7 a, der institusjonsdelen ved Sogndal omsorgssenter er i dag, rive. Resterande del vert nytta til hjelpemiddelsentral, garderobar, tekniske rom (1. etasje) for å løyse delar av romprogrammet ved SHOS-utbygginga og til 16 bueiningar (2. etasje). Bueiningane vil bli nytta som mellombels bueiningar for omsorgstenesta i samband med riving av Skulevegen 7b, og når SHOS-utbygginga er ferdig vil dei bli brukt til kommunale bustader. Utbygginga av bueiningar Skulevegn 7a vil vere ferdig i 2017/2018.

Prosjektet har ein estimert utbyggingskostnad på 13,5 mill. kroner. Den delen av utbygginga som er knytt til romprogrammet for SHOS, vert lånefinansiert, medan bustaddelen, 9,8 mill. kroner, vert finansiert over fond sett av til dette føremålet.

Auka barnehagekapasitet i sentrum

På bakgrunn av SSB sine prognosar for folketalsutvikling vil det vere trong for ein 5 avdelingsbarnehage i sentrum innan 2020. Ut frå tal plassar i barnehagen og tal born fødd i 2015 treng vi ikkje utvida barnehagekapasiteten, for å gje tilbod til dei vi pliktar å tilby barnehageplass for barnehageåret 2016/2017. Det er sjølv sagt uvisse om desse føresetnadene, sidan barnetalet også vert påverka av innflytting og utflytting m.v., og trongen for barnehageplass vert påverka av andre verkemiddel (m.a. omfang og nivå på kontantstøtta, inntekstgradert betaling).

Med bakgrunn i arealdelen av kommuneplanen har kommunen varsla oppstart av områdereguleringsplan for Rutlin, der eit av føremåla er areal for barnehage. Parallelt med reguleringsplanarbeidet har vi planlagd utbygging av ein barnehage og starte arbeidet med å få tilgang på grunn. Det vart sett av 10 mill. kroner til dette arbeidet i 2015, og berre ein mindre del er brukt.

Ut frå uvisse knytt til behovet for barnehagekapasitet vil utbygging av ein ny sentrumsbarnehage bli utsett noko i tid. I 2016 vil endeleg lokalisering av denne barnhagen verte gjennomført. Vi vil også greie ut mellombelse løysingar for auka barnehagekapasitet i 2016 (barnehagebuss, friluftsbarnhage, utbygging av eksisterande kommunale barnehagar, utnytte andre kommunale bygg), slik at utbygging av ny barnehage ikkje vert gjennomført i denne planperioden.

Kommunale bustader

Kommunen har behov for fleire bustader til m.a. flyktingtenesta. Med det nivået på mottak av flykningar som kommunestyret har gjort vedtak om, og med same fordeling mellom kommunal bustad (med gjennomsnittleg butid på 3 år) og leige i bustadmarknaden som no, vil kommunen ha bruk for 6-8 fleire bueiningar/soverom til flyktingtenesta årleg i planperioden, under føresetnad av at vi lukkast med målsettinga om sirkulasjon i kommunale bustader. Kommunen vil kjøpe fleire bustader til flyktingtenesta finansiert med støtte frå Husbanken, flyktingfondet og ev. lån finansiert ved leigeinntekter, m.a. fordi personar eller familiar kan gå «frå leige til eige». Kjøpa vil bli gjennomført med fullmakt gjeve frå kommunestyret til ordførar, og handsama som einskildsaker i formannskapet. Det vert sett av 15 mill. til kjøp eller bygging av bustader, finansiert ved overføring frå flyktingfondet.

Det kan òg vere behov for fleire kommunale bustader innafor sosial bustadbygging. Dette vil bli nærare avklara som del av arbeidet med den bustadsosiale handlingsplanen. Dette vil eventuelt verte fremja som einskildsaker eller handsama i samband med tertialrapportane.

Kaihuset som fjell- og fjordsportssenter

Kaihuset har dei siste åra blitt nytta som treffpunkt og formidlingssenter for aktivitetsturisme. Det har vore initiativ overfor kommunen som ønskjer å utvikle kaihuset til eit fjell- og fjordsportssenter. Ei slik utvikling vil passe bra som del av utbygging av fjordstien og samsvarer med kommunen si profilering av nyskapande friluftsliv. Skal kaihuset nyttast til dette føremålet må det gjerast fleire bygningsmessige tiltak. Før tiltak kan gjennomførast bør det gjerast ei vurdering av huset og sukkerlageret. Vi vil i 2016 søkje om INU-midlar til å gjennomføre vurdering og utbetring av kaihuset. Vi vil også nytte 300 000 frå avkastinga frå Kraftfond II til dette tiltaket i 2016. I tillegg vil det bli søkt om anna finansiering.

Veg, parkering, vatn og avlaup

Trafikktryggingstiltak 2015

Kommunestyret vedtok revidert trafikktryggingssplan i desember 2012.

Handlingsplanen viser ei årleg investeringsramme i planperioden på kr. 450 000, med ei fordeling på kr. 180 000 over kommunalt budsjett og kr. 270 000 i tilskot frå Fylkestyrets utval. Det er ein føresetnad for gjennomføring av kvart tiltak at det vert gjeve tilskot frå fylket. Maksimal tilskotssats er auka frå 2/3 av kostnadene til 75 % av kostnadene. Kommunen vil søkje om dekking av 75% av kostnadene for tiltaka.

Prioriterte tiltak i 2016 er:

Gatelys Skogavegen frå Vesterheim	200 000
Forbetring av- og påstiging for elevar på Fjærland skule	100 000
Lys gangveggar frå Rutlin til Kvåle skule	150 000

Utbygging av parkeringsanlegg i Nedrehagen

I samband med utbygging av studentbustader i Nedrehagen blir det bygd ut 180 parkeringsplassar under studentbustadene. Partane i parkeringsavtalen for Fosshaugane campus er samde om å delfinansiere desse p-plassane over parkeringsøkonomien. Tiltaket vart sett i gang i 2015 og blir ferdig i 2016.

VVA-anlegg Kjørnes

VVA-anlegget for Kjørnes IV er i det alt vesentlege bygd ut. Det vert lagd til grunn at veganlegget, med fortau, skal gjerast ferdig etter at størstedelen av bustadbygginga er gjennomført, slik at veganlegget ikkje vert skada i samband med utbygginga av bustadene. Det vert sett av 3 mill. kroner til dette i 2018 finansiert med tomtsal.

VVA-anlegg Bråtane bustadfelt

Kommunestyret har vedteke reguleringsplan for Bråtane bustadfelt på Kaupanger. Det er inngått utbyggingsavtale med utbyggjar, der kommunen tek på seg ansvaret for utbygginga av VVA-anlegg. Kostnadene ved veganlegget vert fullt ut refundert frå utbyggjar. Utbygginga er sett i gang i 2015, og vert fullført i 2016. Asfaltering vert

fullført når utbygginga er ferdig, førebels sett til 2019. VA kostnadene vert finansiert over sjølvkost.

Vassforsyning og avlaup

Det er det trong for å gjennomføre sikring av damanlegg for vassforsyninga på Breisete etter pålegg frå NVE. Det vert sett av 13 mill. til tiltaket i 2016. Innafor avlaup er det sett av 5 mill. kroner årleg til områdeseparering, handtering av overvatn, utbygging av avlaupsnett mv.

Friluftsanlegg og gravlundar

Tilrettelegging for allmenn bruk av strandsona i Sogndal sentrum med utbygging av fjordsti og elvepark

Tilrettelegging for allmenn bruk av strandsona i Sogndal sentrum inneheld fleire delprosjekt og utbyggingar.

I samband med bygging av ny bru over Loftesneset vil det bli bygd ut ei gangvegsløysing i strandlina frå næringsområdet på Nes til busshaldeplassen ved Rones. Denne utbygginga vil skje i regi av Statens vegvesen som del av ny Loftesnesbru, med ferdigstilling i 2018.

Reguleringsplan for strandsona i Sogndal sentrum, vedteken i juni 2010, legg til rette for å binde saman fjordstien på strekninga frå busshaldeplass ved Rones til der eksisterande fjordsti stopper ved Rusebakken, med gangvegssamband frå rundkøyringa ved Kulturhuset og ned til fjordstien. Reguleringsplanen legg òg til rette for etablering av friområde og badeplass i tilknytning til fjordstien. Reguleringsplan for Saften legg til rette for vidareføring av fjordstien frå Sogndal kai og etablering av elvepark frå osen ved elva til Quality Hotel Sogndal. Utbygginga for heile strekninga er prosjektert. Arbeidet med å sikre tilgang til grunn er gjennomført og skjønn frå tingretten ligg føre. Det er sett av 33,5 mill. kroner til utbygginga, der 6 mill. kroner utgjør kostnadene til kjøp av grunn og 27,5 mill. kroner til planlegging og utbygging. VA-delen utgjør 15,9 mill. kroner.

Utbygginga blir gjennomført i fleire byggetrinn. Utbygginga av elveparken frå Quality Hotell Sogndal til elveosen vart ferdig hausten 2014. Utbygginga frå kaia til forbi Hofslund Fjordhotell vart starta i 2015 og vil bli ferdigstilt første halvår 2016. Gangveg frå rundkøyringa ved Kulturhuset ned til fjordstien vil bli gjennomført i 2016. Kommunestyret vil ta stilling til siste utbyggingstrinn (fram til Rones) etter at kostnadene ved byggetrinn to er avklara og eventuelt òg når endeleg skjønn for erverv av grunn er avklara.

Utbygginga i 2016 vil bli gjennomført ved overføring av ikkje nytta midlar frå 2015 og ev. tilførde spelemiddel til tiltaket. Det vil framleis bli lagt til grunn at utbygging av fjordstien skal gjennomførast utan å nytte midlar frå generaløkonomien.

Klatreparkar

Kommunen har fått tilbod om støtte til å byggje ut klatreparkar. Vi har planlagt utbygging ved Trudvang skule og ved Fjærland skule. Støtta, i lag med spelemiddel for nærmiljøanlegg, vil finansiere størstedelen utbyggingskostnaden. Spelemidlane kjem til utbetaling om nokre år, så desse midlane må forskotterast. Forskoting av spelemiddel vert finansiert med overføring frå drift eller ikkje budsjetterte spelemiddel frå andre anlegg som venteleg kjem til utbetaling i 2016.

Ny gravlund på Kaupanger

Det er trong for å bygge ny gravlund på Kaupanger i tilknytning til stavkyrkja. Riksantikvaren har slutta seg til ei skisse for slik utbygging. Kommunen har kjøpt naudsynt grunn til utbygginga. I 2015 er det laga gravlundsplan. Planen viser utbygging av 326 kistegraver og 125 urnegraver, 26 parkeringsplassar, rundkøyring, gangveggar og ny kyrkjegardsbygning. Kostandene ved utbygginga er vurdert til om lag 10 mill. kroner. Ut frå den økonomiske situasjonen vil kommunen gjere ei stegvis utbygging, og det vert sett av 5,325 mill. kr. til utbygging i 2016. Løyvinga er ikkje tilstrekkeleg til å byggje gravlundsbygg i første byggjesteg. Gravlundsbygget skal prioriterast før vidare utbygging av gravlund.

IKT og breiband

I tillegg til årleg oppgradering av maskiner og programvare har vi mellom anna følgjande behov i 2016: Oppgradering av arbeidsplassar med mål om å bruke mindre papir og redusere bruk av skrivarar/kopimaskinar. I dette ligg å sikre at kvar arbeidsplass får 2 skjermar. Vidare skal vi gå over til Noark 5 standard på dei fagsystema som har mogeligheit. Dette er eit prosjekt som vedkjem arkiv for dei ulike fagsystema. Elles skal vi få på plass eit system for monitorering og oversikt av vårt nettverk inkl. alt IT utstyr. Dette for å få meir oversikt, mindre drifting og å kunne vera i forkant av eventuelle problem. Vi skal og utvikle IKT med eit betre brukarstøtte system med logging og gjera kvardagen lettare for brukaren med innføring av SSO på dei fleste systema. Det vil sei mindre innlogging med passord. Intranett skal utviklast til å bli ein tilgjengeleg møteplass for alle.

Vi skal og digitalisere tenester knytt til innbyggjarane og aktivt søke å få utviklet breibandet i kommunen. I dette ligg og å vurdere løysingar og samarbeid med andre.

Utbygging av breiband og mobiltelefoni i kommunen vert finansert ved statleg og fylkeskommunal støtte i tillegg til den risikoen utbyggjar tek. Kommunen nyttar eigne midlar til etablering av breiband til kommunale verksemdar. Kommunen vil søkje om

ekstern finansiering til dei utbyggingstiltaka som vi kan forvente at utbyggjar vil ta den økonomiske risikoen ved å gjennomføre.

Kjøp av grunn

Det vert lagd til grunn at kommunen over tid sjølv skal eige grunn knytt til den kommunale bygningsmassen, kommunale vegar, friområde og anna areal som kommunen varig nyttar seg av. I 2016 kan det m.a. vere trong for innløyising av areal i samband med områdereguleringsplan Fjora vest, innløyising av festeareal på Rutlin og Stedjevegen 31.

Vi har i dei seinare åra løyst inn mesteparten av festeareala. Kommunen vil over tid søkje å overta resterande festeareal, der finansieringa vert teke opp som eigne saker eller i samband med tertialrapporten.

Eigenkapitalinnskot og aksjekjøp

Det er budsjettert med eit eigenkapitalinnskot i KLP på kr. 1 000 000. Storleiken på innskotet vil først verte kjent i 2016, og budsjettendringar må venteleg gjerast i samband med tertialrapportane.

Investeringar som krev nærare vurderingar

Fellesskapsbustader innan rus/psykiatri

Samhandlingsreforma innan rus/psykiatri vil bli gjennomført 2016. Reforma kan m.a. innebere kommunal betalingsplikt for utskrivingsklare pasientar og eit auka behandlings- og omsorgsansvar innafor dette feltet. Kommunen kan få behov for fellesskapsbustader, gjerne i eit samarbeid med andre kommunar, for å møte denne delen av samhandlingsreforma. Det kan vere naturleg å lokalisere ei slik kommunal teneste i tilknytning til Indre Sogn psykiatrisenter. Dette vil bli vurdert i samband med varsla områdereguleringsplan for Rutlin. Eit anna område som er aktuelt for denne utbygginga er område på Stedje der kommunen har bustader for våre brukarar. Arbeidet krev nærare utgreiing om behov, ev. interkommunalt samarbeid, organisering, lokalisering, romprogram og kostnadsoverslag.

Bustadtilbod for menneske med utviklingshemming

Dagens bustruktur i Stedjevegen er lite eigna for tenesteyting til personer med redusert funksjonsevne og omfattande bistandsbehov. Eksisterande bustruktur hindrar ei effektiv drift. Det er ønskeleg å utvikla ein bustruktur der målgruppe får tilbod om best mogeleg tilpassa bustad. For å lukkast i dette arbeidet kan det vere naudsynt å byggje nytt for deler av målgruppa, samstundes kan eksisterande bueiningar kan nyttast for dei som er meir sjølvhjulpen og kan gjera seg nytte av ambulante tenester. Vi vil gjere ei nærare vurdering av bustrukturen for menneske med utviklingshemming i løpet av 2016.

Ny bru over Sogndalselva

Som del av målet om å gjere heile strandsona i Sogndal sentrum tilgjengeleg for allmenta, er det lagd til grunn at fjordstien på sørsida av Sogndalselva skal knytast saman med fjordstien frå elveparken til Nestangen. Dette krev ny gangbru over Sogndalselva. Det er også behov for sikrare plassering av avlaupsleidning frå elveparken til pumpehuset, jf. brotet på leidningen i flaumen som var oktober 2014, noko som vil bli vurdert som del av ei bruløysing.

I områdereguleringsplanen for Fjøra Vest er det sett av eit område for bru. Plassering av brua må avklarast nærare i samband med handsaming av områdereguleringsplanen og detaljplanen for Lerumstomta. Kostnadene ved utbygging av brua må vurderast når det planarbeidet er avslutta og brua er prosjektert.

VVA-anlegg Nornes bustadfelt

Det er regulert område for utviding av bustadfeltet på Nornes. Før utbygga kan gjennomførast må det byggjast ut nytt anlegg for veg, vatn og avlaup. Utbygginga av VVA-anlegg krev avtale med grunneigar om tilgang på grunn eller ny regulering og oreigning. Dersom kommunen får avtale om tilgang på grunn vil rådmann kome tilbake med eiga sak, eller i samband med tertialrapport om løyvingar for utbygging av VVA-anlegget. Andre løyvingar til VA kan nyttast for å planlegge utbygging av VVA-anlegg på Nornes bustadfelt.

6 Økonomiske oversikt

6.1 Hovudoversikt drift

	Rekn 2014	Bud 2015	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
DRIFTSINNTÆKTER						
Brukarbetalingar	-19 977 867	-18 957 643	-20 669 023	-20 669 023	-20 669 023	-20 669 023
Andre sals- og leigeinntekter	-58 079 261	-57 752 195	-65 001 844	-65 001 844	-65 045 844	-65 045 844
Overføringar med krav til mottytelse	-83 290 533	-51 173 646	-63 123 503	-63 123 503	-63 123 503	-63 123 503
Rammetilskot frå staten	-190 832 533	-196 535 000	-201 653 000	-201 653 000	-201 653 000	-201 653 000
Andre statlege overføringar	-52 597 477	-51 265 700	-55 626 711	-55 325 711	-54 912 711	-54 826 711
Andre overføringar	-4 298 108	-1 891 210	-1 438 450	-1 438 450	-1 438 450	-1 438 450
Skatt på inntekt og formue	-165 511 482	-172 330 000	-185 324 000	-185 324 000	-185 324 000	-185 324 000
Eigendomsskatt	-20 935 769	-27 363 000	-28 122 605	-28 122 605	-28 122 605	-28 122 605
Andre direkte og indirekte skattar	-309 376	-300 000	-309 000	-309 000	-309 000	-309 000
Sum driftsinntekter	-595 832 405	-577 568 394	-621 268 136	-620 967 136	-620 598 136	-620 512 136
DRIFTSUTGIFTER						
Lønsutgifter	284 244 408	282 975 669	306 599 740	306 649 740	306 599 740	306 649 740
Sosiale utgifter	73 080 627	81 546 226	86 092 376	86 092 376	86 092 376	86 092 376
Kjøp av varer og tenester i tenesteproduksjon	73 051 423	71 617 437	83 418 825	84 398 825	84 214 825	83 884 825
tenesteprod.	75 585 902	74 480 306	77 433 295	77 433 295	77 433 295	77 433 295
Overføringar	39 306 542	26 378 851	30 839 347	30 839 347	30 439 347	30 439 347
Avskrivningar	22 322 038	19 928 000	19 928 000	19 928 000	19 928 000	19 928 000
Fordelte utgifter	-830 250	-7 031 699	-16 550 967	-16 550 967	-16 550 967	-16 550 967
Sum driftsutgifter	566 760 690	549 894 790	587 760 616	588 790 616	588 156 616	587 876 616
Brutto driftsresultat	-29 071 715	-27 673 604	-33 507 520	-32 176 520	-32 441 520	-32 635 520
EKSTERNE FINANSTRANSAKSJONAR						
Finansinntekter						
Renteinntekter, utbytte, eigaruttak	-9 241 309	-6 167 203	-4 746 483	-6 433 363	-7 152 363	-7 620 363
Gevinst på finansielle instrument (omløpsmidlar)	-1 556 721	-815 000	-680 000	-680 000	-680 000	-680 000
Mottekne avdrag på lån	-417 000	0	0	0	0	0
Sum eksterne finansinntekter	-11 215 030	-6 982 203	-5 426 483	-7 113 363	-7 832 363	-8 300 363
Finansutgifter						
Renteutgifter og låneomkostningar	8 836 434	10 079 003	11 983 527	11 422 488	12 771 513	15 239 421
Tap på finansielle instrument (omløpsmidlar)	0	0	0	0	0	0
Avdrag på lån	22 234 215	24 465 650	31 564 191	31 768 296	29 524 567	30 294 415
Utlån	6 601 400	0	0	0	0	0
Sum eksterne finansutgifter	37 672 049	34 544 653	43 547 718	43 190 784	42 296 080	45 533 836
Resultat eksterne finansieringstransaksjonar	26 457 019	27 562 450	38 121 235	36 077 421	34 463 717	37 233 473
Motpost avskrivningar	-22 322 038	-19 928 000	-19 928 000	-19 928 000	-19 928 000	-19 928 000
Netto driftsresultat	-24 936 733	-20 039 154	-15 314 285	-16 027 099	-17 905 803	-15 330 047
AVSETNINGAR						
Bruk av avsetningar						
Bruk av tidlegare års rekneskapsmessige mindreforbruk	-10 899 005	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-24 636 568	-18 231 117	-23 032 077	-22 018 077	-22 004 077	-22 819 821
Bruk av bundne fond	-11 159 912	-3 366 667	-3 732 000	-3 732 000	-3 732 000	-3 732 000
Sum bruk av avsetningar	-46 695 485	-21 597 784	-26 764 077	-25 750 077	-25 736 077	-26 551 821
Avsetningar						
Overførd til investeringsrekneskapen	12 242 909	6 280 000	2 595 000	2 180 000	2 180 000	2 180 000
Dekking av tidlegare års rekneskapsmessige meirforbruk	0	0	0	0	0	0
Avsetning disposisjonsfond	46 404 909	34 723 794	35 782 387	35 900 201	37 740 305	35 914 193
Avsetning bundne fond	10 304 362	633 143	3 700 975	3 696 975	3 721 575	3 787 675
Sum avsetningar	68 952 180	41 636 937	42 078 362	41 777 176	43 641 880	41 881 868
Rekneskapsmessig meirforbruk/mindreforbruk	-2 680 038	0	0	0	0	0

6.2 Budsjettskjema 1A

	Rekn 2014	Bud 2015	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
Frie inntekter						
Skatt på inntekt og formue	-165 511 482	-172 330 000	-185 324 000	-185 324 000	-185 324 000	-185 324 000
Rammetilskot frå staten	-190 832 533	-196 535 000	-201 653 000	-201 653 000	-201 653 000	-201 653 000
Eigendomsskatt	-20 935 769	-27 363 000	-28 122 605	-28 122 605	-28 122 605	-28 122 605
Andre direkte og indirekte skattar	-309 376	-300 000	-309 000	-309 000	-309 000	-309 000
Andre generelle statstilskot	-31 549 431	-33 349 854	-35 853 000	-35 552 000	-35 139 000	-35 053 000
Sum frie disponible inntekter	-409 138 590	-429 877 854	-451 261 605	-450 960 605	-450 547 605	-450 461 605
Finans						
Renteinntekter og utbytte	-9 094 362	-6 118 840	-4 698 120	-6 385 000	-7 104 000	-7 572 000
Gevinst på finansielle instrument	-1 556 721	-815 000	-680 000	-680 000	-680 000	-680 000
Mottekne avdrag på utlån(drift)	-400 000	0	0	0	0	0
Renteutgifter, provisjon, andre finansutg	8 823 361	10 079 003	11 983 527	11 422 488	12 771 513	15 239 421
Avdragsutgifter	22 234 215	24 465 650	31 564 191	31 768 296	29 524 567	30 294 415
Utlån	0	0	0	0	0	0
Finansutgifter netto	20 006 493	27 610 813	38 169 598	36 125 784	34 512 080	37 281 836
Avsetjingar						
Til fri disponibel avsetjing	42 347 847	30 983 573	31 976 102	32 093 916	33 934 020	32 107 908
Til dekning av tidlegare års underskot						
Øvrige avsetjingar	1 372 279	603 143	594 000	590 000	614 600	680 700
Bruk av fri disponibel avsetjing	-4 555 211	-801 055	-1 355 000	-1 041 000	-1 027 000	-1 842 744
Bruk av øvrige avsetjingar	-2 319 823					
Disponering av tidlegare års overskot	-10 899 005	0	0	0	0	0
Avsetjingar netto	25 946 087	30 785 661	31 215 102	31 642 916	33 521 620	30 945 864
Overføring frå drift	8 955 500	6 280 000	2 595 000	2 180 000	2 180 000	2 180 000
i investeringsbudsjettet						
Til fordeling drift	-354 230 510	-365 201 380	-379 281 905	-381 011 905	-380 333 905	-380 053 905

6.3 Budsjettskjema 1B

Til fordeling frå skjema 1A	-354 230 510	-365 201 380	-379 281 905	-381 011 905	-380 333 905	-380 053 905
Fordelt slik:						
Tenesteeining	Rekn 2014	Bud 2015	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
10 Kultur	11 239 752	8 958 209	9 098 972	9 098 972	9 098 972	9 098 972
20 Plan og næring	9 962 426	11 403 237	12 132 961	12 132 961	12 132 961	11 832 961
25 Kommunalteknikk	18 427 314	16 986 001	15 257 100	15 987 100	16 169 100	16 169 100
30 Helse og sosial	54 413 001	49 313 168	52 404 916	52 404 916	52 404 916	52 404 916
31 NAV	7 257 184	5 701 848	4 944 093	5 644 093	5 644 093	5 644 093
33 Barn og unge	15 378 036	15 834 011	16 223 314	16 223 314	16 223 314	16 223 314
37 Pleie og omsorg	82 400 912	80 576 772	85 010 361	85 010 361	84 450 361	84 170 361
40 Barnehagar	48 469 653	49 180 828	49 702 934	49 702 934	49 702 934	49 702 934
45 Fjærland oppvekstsenter	5 318 122	5 274 307	5 227 912	5 227 912	5 227 912	5 227 912
47 Norane oppvekstsenter	8 441 410	8 408 016	8 717 094	8 717 094	8 717 094	8 717 094
49 Kaupanger skule	17 798 769	17 952 163	18 058 076	18 058 076	18 058 076	18 058 076
50 Trudvang skule	23 402 286	23 646 904	23 984 753	23 984 753	23 984 753	23 984 753
53 Kvåle skule	25 415 474	27 553 401	29 712 488	29 712 488	29 712 488	29 712 488
60 Støtteining økonomi og personal	9 461 721	10 714 490	10 149 477	10 349 477	10 149 477	10 349 477
65 Støtteining tenestetorg og IKT	6 344 080	6 686 297	7 829 974	7 829 974	7 829 974	7 829 974
67 Fag og utvikling	10 347 275	13 080 369	14 042 738	14 042 738	14 042 738	14 042 738
70 Politisk verksemd	2 922 120	3 046 494	2 648 346	2 748 346	2 648 346	2 748 346
80 Kyrkjeleg fellestråd og andre trussamfu	4 924 622	4 142 481	4 196 328	4 196 328	4 196 328	4 196 328
90 Finansieringstransaksjoner	-10 373 685	6 742 384	9 940 068	9 940 068	9 940 068	9 940 068
Fordelt drift	351 550 472	365 201 380	379 281 905	381 011 905	380 333 905	380 053 905
Kontroll	-2 680 038	0	0	0	0	0

6.4 Hovudoversikt investering

INVESTERINGSREKNESKAPEN						
	Rekn 2014	Bud 2015	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019
Sal av driftsmidler og fast eigendom	-18 461 664	0	0	0	0	0
Andre salsinntekter	0	0	0	0	0	0
Overføringer med krav til motytelse	-1 601 849	-17 660 000	-12 623 440	0	0	-935 000
Kompensasjon meirverdiavgift	-10 530 443	-16 558 750	-24 707 500	-25 175 000	-15 862 500	-596 250
Statlege overføringer	-340 200	1 730 000	-270 000	-79 346 604	-23 256 966	-270 000
Andre overføringer	-1 784 642	0	-375 000	0	0	0
Renteinntekter og utbytte	-11 611	0	0	0	0	0
Sum inntekter	-32 730 410	-32 488 750	-37 975 940	-104 521 604	-39 119 466	-1 801 250
INVESTERINGSUTGIFTER						
Lønsumgifter	0	0	0	0	0	0
Sosiale utgifter	0	0	0	0	0	0
Varer og tenester i kommunal eigenproduksjon	70 502 025	111 135 000	151 830 000	116 150 000	73 450 000	12 385 000
Kjøp av tenester som erstatter eigenproduksjon	0	0	0	0	0	0
Overføringer	22 725 443	16 558 750	24 707 500	25 175 000	15 862 500	596 250
Renteutgifter og omkostningar	381	0	0	0	0	0
Sum utgifter	93 227 850	127 693 750	176 537 500	141 325 000	89 312 500	12 981 250
FINANSUTGIFTER						
Avdrag på lån	1 054 689	1 052 600	453 300	505 600	536 000	567 800
Utlån	11 746 500	8 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000
Kjøp av aksjar og andelar	926 950	950 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000
Dekking av tidlegare års udekka	0	0	0	0	0	0
Avsetjing til ubundne investeringsfond	15 959 655	200 000	1 512 000	1 658 000	1 807 000	1 831 000
Avsetjing til bundne fond	1 508 747	0	0	0	0	0
Sum finansutgifter	31 196 541	10 202 600	7 965 300	8 163 600	8 343 000	8 398 800
FINANSIERING						
Bruk av lån	-52 821 018	-79 300 000	-124 125 000	-30 573 396	-41 213 034	-15 000 000
Sal av aksjar og andelar						
Mottekne avdrag på utlån	-1 392 707	-600 000	-1 912 000	-2 158 000	-2 307 000	-2 331 000
Overføring frå driftsrekneskapen	-12 242 909	-6 280 000	-2 595 000	-2 180 000	-2 180 000	-2 180 000
Bruk av tidlegare års udisponert	0	0	0	0	0	0
Bruk av disposisjonsfond	-4 106 232	-2 075 000	-17 841 560	-10 050 000	-9 800 000	0
Bruk av bundne driftsfond	-10 926 116	-652 600	-53 300	-5 600	-36 000	-67 800
Bruk av ubundne investeringsfond	-10 204 999	-16 500 000	0	0	-3 000 000	0
Bruk av bundne fond	0	0	0	0	0	0
Sum finansiering	-91 693 982	-105 407 600	-146 526 860	-44 966 996	-58 536 034	-19 578 800
Udekka/udisponert	0	0	0	0	0	0

6.5 Budsjettskjema 2A

	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019	Sum
Årets bruk					
Investering i anleggsmidlar	176 537 500	141 325 000	89 312 500	12 981 250	420 156 250
Utlån og forskutteringar	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	20 000 000
Kjøp av aksjar og andelar	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	4 000 000
Avdrag på lån	453 300	505 600	536 000	567 800	2 062 700
Dekking av tidlegare års udekka					0
Avsetjingar	1 512 000	1 658 000	1 807 000	1 831 000	6 808 000
Årets finansieringsbehov	184 502 800	149 488 600	97 655 500	21 380 050	453 026 950
Finansiert slik					
Bruk av lånemidlar	-124 125 000	-30 573 396	-41 213 034	-15 000 000	-210 911 430
Inntekter frå sal av anleggsmiddel	0	0	0	0	0
Tilskot til investeringar	-645 000	-79 346 604	-23 256 966	-270 000	-103 518 570
Refusjonar	-12 623 440	0	0	-935 000	-13 558 440
Mva-kompensasjon frå investeringar	-24 707 500	-25 175 000	-15 862 500	-596 250	-66 341 250
Renter og avdrag	-1 912 000	-2 158 000	-2 307 000	-2 331 000	-8 708 000
Sum ekstern finansiering	-164 012 940	-137 253 000	-82 639 500	-19 132 250	-403 037 690
Overført frå driftsrekneskapen	-2 595 000	-2 180 000	-2 180 000	-2 180 000	-9 135 000
Bruk av avsetjingar	-17 894 860	-10 055 600	-12 836 000	-67 800	-40 854 260
Sum eigenfinansiering	-20 489 860	-12 235 600	-15 016 000	-2 247 800	-49 989 260
Udekka/udisponert	0	0	0	0	0

6.6 Budsjettskjema 2B

Investering	ØP 2016	ØP 2017	ØP 2018	ØP 2019	Sum
Bygninger					
Utbygging SHOS	111 250 000	112 500 000	73 750 000	0	297 500 000
Bueiningar Skulevegen 7A	0	12 262 500	0	0	12 262 500
Flyktningbustader	15 000 000	0	0	0	15 000 000
					0
Maskiner og transportmidlar					0
Barnehagebuss		4 750 000			4 750 000
					0
Veg og parkering					0
Trafikktryggleikstiltak	562 500	562 500	562 500	562 500	2 250 000
Parkeringsanlegg Nedrehagen	20 000 000				20 000 000
					0
Vatn og avlaup					0
VVA-anlegg Kjørnes bustadfelt	0	0	3 750 000	0	3 750 000
VA Hodlekve hyttefelt					0
VVA Bråtane byggjefelt	2 081 250	0	0	1 168 750	3 250 000
Avløp hovedplan	5 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	20 000 000
Vassforsyning hovedplan	13 000 000	5 000 000	5 000 000	5 000 000	28 000 000
					0
Tomter og utandørsanlegg					0
Klatrepark Trudvang	1 000 000				1 000 000
Klatrepark Fjærland	737 500				737 500
Kaupanger gravlund	6 656 250				6 656 250
					0
IKT					0
IKT investeringar	1 250 000	1 250 000	1 250 000	1 250 000	5 000 000
Sum investering	176 537 500	141 325 000	89 312 500	12 981 250	420 156 250
Finanstransaksjonar:					
Eigenkapitalinnskot KLP	1 000 000	1 000 000	1 000 000	1 000 000	4 000 000
Utlån formidlingslån	5 000 000,00	5 000 000	5 000 000	5 000 000	20 000 000
Avdrag formidlingslån	453 300	505 600	536 000	567 800	2 062 700
Innbetalt avdrag formidlingslån	-400 000	-500 000	-500 000	-500 000	-1 900 000
Innbetalt avdrag andre utlån	-1512000	-1658000	-1807000	-1831000	-6 808 000
Avsetjing fond	1 512 000	1 658 000	1 807 000	1 831 000	6 808 000
Sum finanstransaksjonar	6 053 300	6 005 600	6 036 000	6 067 800	24 162 700
Finansieringsbehov	182 590 800	147 330 600	95 348 500	19 049 050	444 318 950
Finansiering					
Bruk av lånemidlar nytt låneopptak	-124 125 000	-30 573 396	-41 213 034	-15 000 000	-210 911 430
Av dette:					0
Lån med rentekompensasjon					0
Lån til Vatn og avlaup	-23 300 000	-10 000 000	-10 000 000	-10 000 000	-53 300 000
Refusjonar og overføringar	-13 268 440	-79 346 604	-23 256 966	-1 205 000	-117 077 010
Kompensasjon meirverdiavgift	-24707500	-25175000	-15862500	-596250	-66 341 250
Sum ekstern finansiering	-162 100 940	-135 095 000	-80 332 500	-16 801 250	-394 329 690
Sal av fast eigedom					0
Overført frå driftsrekneskapen	-2 595 000	-2 180 000	-2 180 000	-2 180 000	-9 135 000
Bruk av fond	-17 894 860	-10 055 600	-12 836 000	-67 800	-40 854 260
Sum eigenfinansiering	-20 489 860	-12 235 600	-15 016 000	-2 247 800	-49 989 260
Sum finansiering	-182 590 800	-147 330 600	-95 348 500	-19 049 050	-444 318 950

6.7 Sjølvkostskjema

Grunnlag for vedtak om gebyrer for vassforsyningstenestene

Alle beløp i 1000 kr

	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Planlagte investeringer ¹⁾	13000	5000	5000	5000
Prisauke	3 %	4 %	5 %	5 %
Kostnader:				
Driftsutgifter inkl. administrasjon	5567	5723	5797	5895
Sum kapitalkostnader	5850	6064	6160	6306
Brutto årskostnader:	11417	11787	11957	12202
Sjølvkostberekning (netto kostnader) ²⁾	11417	11787	11815	12053
Inntekter:				
Årsgebyrer	9351	9702	10104	10822
Tilknytningsgebyrer	333	346	363	636
Sum gebyrinntekter	9684	10048	10468	11457
Andre inntekter	0	0	142	149
Sum inntekter:	9684	10048	10609	23063
Dekningsgrad VA-gebyrer rel. til sjølvkostberekning %	85	85	89	95
Sjølvkostfond:				
Overskudd eller underskudd på selvkost ³⁾	-1733	-1739	-1347	-595
Saldo sjølvkostfond etter årets endring	3688	2064	791	195
Renteberegning sjølvkostfond ⁴⁾	115	74	37	12
Saldo sjølvkostfond	3803	2138	828	208
Årsgebyr:				
Mengdevariabelt gebyr kr/m3	8,35	8,68	9,12	9,57
Fast gebyr bustader, kr/år	1571	1571	1650	1732
Årsgebyr bustad 215 m3/år, kr/år	3325	3395	3564	3791

Merknad:

1) Inngår i kostn.grunnlaget året etter sett i drift. 2) Sjølvkost er brutto årskostnader fråtrekt "andre inntekter".

3) Positivt tall er overskudd som må avsettes til fond. Negativt tall er underskudd som må dekkes inn av avsatte midler på selvkostfondet. 4. Halvårseffekt

Grunnlag for vedtak om gebyrer for avløpstenestene

Alle beløp i 1000 kr

	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Planlagte investeringer ¹⁾	5000	5000	5000	5000
Prisauke	0 %	0 %	0 %	0 %
Kostnader:				
Driftsutgifter inkl. administrasjon	6581	6816	6953	7081
Sum kapitalkostnader	4237	4398	4506	4785
Brutto årskostnader:	10817	11214	11459	11866
Sjølvcostberegning (netto kostnader) ²⁾	10817	10121	10366	10773
Inntekter:				
Årsgebyrer	10439	9407	9407	9407
Tilknytningsgebyrer	342	342	342	342
Sum gebyrinntekter	10781	9749	9749	9749
Andre inntekter	0	1093	1093	1093
Sum inntekter:	10781	10842	10842	10842
Dekningsgrad VA-gebyrer rel. til sjølvcostberegning %	100	96	94	90
Sjølvcostfond:				
Overskudd eller underskudd på selvkost ³⁾	-36	-372	-618	-1025
Saldo sjølvcostfond etter årets endring	2313	1999	1436	454
Renteberegning sjølvcostfond ⁴⁾	58	54	43	24
Saldo sjølvcostfond	2371	2053	1479	478
Årsgebyr:				
Mengdevariabelt gebyr kr/m3	9,59	9,59	9,59	9,59
Fast gebyr bustader, kr/år	1557	1557	1557	1557
Årsgebyr bustad 215 m3/år, kr/år	3619	3619	3619	3619

Merknad:

- 1) Inngår i kostn.grunnlaget året etter sett i drift. 2) Sjølvcost er brutto årskostnader fråtrekt "andre inntekter".
 3) Positivt tall er overskudd som må avsettes til fond. Negativt tall er underskudd som må dekkes inn av avsatte midler på selvcostfondet. 4) Halvårseffekt

Grunnlag for gebyrer for renovasjon

Alle beløp i 1000 kr unnateke årsgebyr

	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Planlagte investeringer	0	0	0	0
Kostnader:				
Driftsutgifter inkl. administrasjon	8999	9269	9547	9834
Sum kapitalkostnader	0	0	0	1
Brutto årskostnader:	8999	9269	9547	9835
Sjølvcostberegning (netto kostnader): ²⁾	8999	9269	9547	9835
Inntekter:				
Årsgebyrer	9116	9298	9577	9864
Andre inntekter	0	0	0	0
Sum inntekter:	9116	9298	9577	9864
Dekningsgrad gebyrer rel. til sjølvcostberegning %	101	100	100	100
Sjølvcostfond:				
Planlagt avsetning eller bruk av fond ³⁾	116	29	30	29
Saldo selvcostfond før avsetning eller bruk	-29	86	118	152
Renter sjølvcostfond	-1	3	4	5
Saldo sjølvcostfond - UB	86	118	152	187